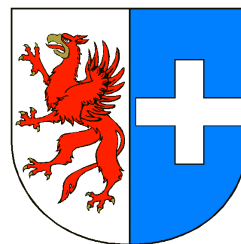

DORADZTWO EKONOMICZNE
DARIUSZ ZARZECKI

71-235 SZCZECIN
ul. Brylantowa 7/6
tel. +48 601796101

Gmina Kołbaskowo
72-001 Kołbaskowo 106
tel./fax +48 91 3119510
e-mail: biuro@kolbaskowo.pl

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KOŁBASKOWO

sporządzony na dzień 31.01.2008

Kołbaskowo, styczeń 2008

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
WPROWADZENIE.....	4
PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA	4
AUTORZY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	5
ŹRÓDŁA DANYCH	5
DEFINICJE.....	6
1. ANALIZA I OCENA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	7
1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	7
1.2. ŁAD PRZESTRZENNY I GOSPODARKA TERENAMI GMINY	9
1.3. POŁĄCZENIA TRANSPORTOWE. LOKALNY TRANSPORT ZBIOROWY	11
1.4. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI ORAZ GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA.....	12
1.5. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	15
1.6. OBIEKTY I URZĄDZENIA UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ OBIEKTY ADMINISTRACYJNE.....	17
2. ANALIZA I OCENA ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	24
2.1. WALORY KRAJOBRAZOWE.....	24
2.2. ZABYTKI.....	25
3. ANALIZA I OCENA ŚRODOWISKA BIZNESOWEGO.....	28
3.1. OTOCZENIE BIZNESU.....	28
3.2. STRUKTURA AGRARNA I WŁASNOŚCI GOSPODARSTW ROLNYCH	28
4. ANALIZA I OCENA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ, KWALIFIKACJI I RYNKU PRACY ORAZ KULTURY	31
4.1. POPULACJA – STRUKTURA WIEKOWA I PŁCIOWA	31
4.2. SIŁA ROBOCZA – KLUCZOWE KWALIFIKACJE, ROZMIAR I STRUKTURA BEZROBOCIA	32
4.3. SZKOLNICTWO.....	35
5. ANALIZA I OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ GMINY ORAZ DOSTĘPNOŚCI ZEWNETRZNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	36
5.1. BUDŻET GMINY KOŁBASKOWO NA 2008 ROK	36
5.2. PROGRAMY SAMORZĄDOWE I RZĄDOWE	41
5.3. PARTNERSTWO PUBLICZNO-PRYWATNE	43
6. ANALIZA SWOT.....	47
7. PROBLEMY STRATEGICZNE GMINY KOŁBASKOWO WEDŁUG MIESZKAŃCÓW	51
7.1. ANALIZA ANKIET	51
7.2. PROBLEMY SPOŁECZNE.....	53
7.3. PROBLEMY ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO.....	53
7.4. PROBLEMY EKONOMICZNO-GOSPODARCZE.....	53
7.5. PROBLEMY ZWIĄZANE Z INFRASTRUKTURĄ.....	53
8. PRIORYTETY ROZWOJU GMINY KOŁBASKOWO	54
8.1. PRIORYTETY	54
9. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KOŁBASKOWO	64
9.1. PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ PLANU	64
9.1.1. Wójt Gminy.....	64
9.1.2. Rada Gminy (RG).....	64
9.1.3. Referat Inwestycji, Ładu Przestrzennego, Gospodarki Nieruchomościami i Promocji.....	64
9.2. WDRAŻANIE	65
9.2.1. Program Realizacyjny (Uchwała Rady Gminy).....	65
9.2.2. Wieloletni Program Rozwoju Gminy Kołbaskowo - WPRGK (Uchwała Rady Gminy).....	65
9.2.3. Wieloletnia Prognoza Budżetowa (materiał informacyjny Wójta Gminy).....	66

9.2.4. Miejskowy Plan Zagospodarowania Gminy Kołbaskowo (uchwała Rady Gminy).....	66
9.3. FINANSOWANIE REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	66
9.3.1. Budżetowe finansowanie wydatków majątkowych.....	67
9.3.2. Pozabudżetowe finansowanie wydatków majątkowych	68
10. MONITOROWANIE I EWALUACJA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	69
10.1. MONITORING	69
10.2. EWALUACJA	70
SPIS TABEL	71

WPROWADZENIE

PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszego opracowania jest aktualizacja planu rozwoju lokalnego gminy Kołbaskowo, opracowanego w roku 2004.

Zasadniczym celem Planu Rozwoju Lokalnego jest wskazanie najważniejszych atutów i słabości gminy, analiza możliwości i zagrożeń znajdujących się w bliższym i dalszym otoczeniu gminy oraz określenie możliwych i pożądaných kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego gminy na okres lat 2008-2020. Jednocześnie określa przewidywane efekty planowanych inwestycji w regionie i ich wpływ na procesy rozwojowe Gminy wraz z możliwością pozyskania środków pozabudżetowych, pochodzących z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych programów dostępnych w ramach budżetu UE jak również funduszy krajowych.

Plan rozwoju lokalnego Gminy to konkretna koncepcja systemowego działania, zawierająca w swojej strukturze długofalowe cele ustalone w drodze wyboru demokratycznego oraz wykreowane programy gospodarcze do realizacji w określonym czasie. Plan rozwoju lokalnego opracowany w formie dokumentu stanowi podstawowe narzędzie sterowania rozwojem gminy, godząc interesy polityki województwa z lokalnymi interesami samorządu gminy oraz interesami podmiotów gospodarczych i społeczności lokalnej.

Za główny cel utworzenia dokumentu pt. „Plan rozwoju lokalnego Gminy Kołbaskowo” uznano:

- wskazanie na współdziałanie w tworzeniu przyszłości Gminy Kołbaskowo przez wszystkich mieszkańców, liderów lokalnego biznesu, polityków i gminnych pracowników samorządowych;
- kreowanie pozytywnego nastawienia społeczeństwa do przyjętych celów kierunkowych Planu Rozwoju Lokalnego;
- uporządkowanie projektów i zadań inwestycyjnych według akceptowanych przez społeczeństwo priorytetów;
- zapewnienie zgodności między priorytetami, zadaniami i środkami na ich realizację, w celu uzyskania poparcia społecznego dla kierunków rozwoju Gminy;
- zachowanie spójności pomiędzy „Planem rozwoju lokalnego Gminy Kołbaskowo” a „Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015”.

Chcąc zapewnić poprawność toku prac związanych z przygotowywaniem koncepcji planu rozwoju dla Gminy Kołbaskowo przyjęto obligatoryjne respektowanie następujących założeń:

- uspołecznienie procesu korekty Planu Rozwoju Lokalnego, czyli stworzenie warunków umożliwiających angażowanie w ten proces nie tylko przedstawicieli samorządu, lecz także

podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych, lokalnych liderów, ekspertów, mieszkańców itp.;

- weryfikowanie wykonywanych przez zespoły robocze oraz ekspertów prac inwentaryzacyjnych, opracowań statystycznych i studialnych niezbędnych dla tworzonego Planu Rozwoju Lokalnego, wyraźne umiejscowienie Planu Rozwoju Lokalnego w systemie planistycznym Gminy.

AUTORZY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Diagnozę przeprowadził zespół konsultantów firmy Doradztwo Ekonomiczne – Dariusz Zarzecki z siedzibą w Szczecinie w składzie: dr hab. Dariusz Zarzecki – kierownik projektu, mgr Emilia Jurga – konsultant.

ŹRÓDŁA DANYCH

W opracowaniu wykorzystano następujące źródła informacji:

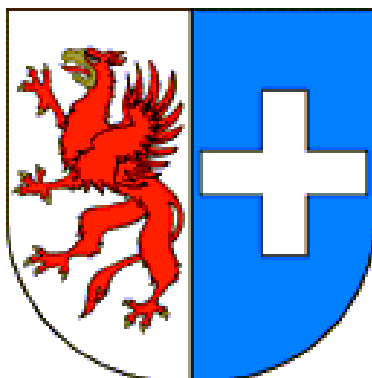
- sprawozdawczość finansowa i dane z ewidencji gminy Kołbaskowo;
- dane statystyczne dotyczące gminy i województwa zachodniopomorskiego, publikowane w oficjalnych wydawnictwach Urzędu Statystycznego;
- dane z oficjalnych stron internetowych Urzędu Gminy w Kołbaskowie, Urzędu Marszałkowskiego woj. Zachodniopomorskiego i Euroregionu Pomerania;
- „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kołbaskowo*”, Kołbaskowo, czerwiec 2007;
- „*Koncepcja budowy produktu turystyczno-rekreacyjnego Gminy Kołbaskowo w oparciu o Trójkąt Turystycznych Możliwości: Sport – Rekreacja – Aktywny wypoczynek*”, Szczecin – Kołbaskowo, 2007;
- „*Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Kołbaskowo*”;
- Analiza SWOT opracowana przez Komisję Inwestycji Promocji i Integracji Europejskie;
- bezpośrednie rozmowy z pracownikami Urzędu Gminy w Kołbaskowie.

DEFINICJE

- Cel strategiczny (priorytet)** - cel najwyższego rzędu w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kołbaskowo określający stan, jaki chcemy osiągnąć w roku 2020 poprzez realizowanie celów szczegółowych i kierunkowych.
- Cel cząstkowy (kierunkowy)** - cel podporządkowany celowi strategicznemu wskazujący kierunkowe działania lub stany docelowe w obszarach definiowanych poprzez cele szczegółowe.
- Cel szczegółowy** - cel określający wycinek planu, który powinien być skojarzony z konkretnymi programami.
- Projekt** - zbiór zadań wskazujący przedmiot podejmowanych działań, osobę odpowiedzialną za wykonanie i nadzór, harmonogram realizacji, koszt realizacji i źródła finansowania oraz wskaźniki oceny stopnia osiągnięcia wyznaczonych celów.
- Rozwój zrównoważony i trwały** - rozwój mieszkańców i tkanki Gminy wraz z całą jego infrastrukturą, odbywający się w sposób harmonizujący rozwój gospodarczy z potrzebami w sferze społecznej oraz przy zachowaniu i ochronie sfery ekologiczno-przestrzennej.
- Sfera** - jeden z trzech obszarów (sfera gospodarcza, społeczna, ekologiczno-przestrzenna) działalności wspólnoty samorządowej, w których aktywność powinna być wzajemnie zharmonizowana, pozwalając osiągać zrównoważony rozwój.
- SMART** - skrót od angielskich wyrazów Specific, Measurable, Agreed, Real i Timed. Programy, projekty i zadania są specyficzne (*specific*), mierzalne (*measurable*), uzgodnione (*agreed*), wykonalne (*real*), określone w czasie (*timed*).
- Subregion** - jednostka terytorialna dla celów statystycznych - NTS 3 (odpowiednik unijnego NUTS 3).
- Zadanie** - podstawowa jednostka realizacyjna służąca osiągnięciu wyznaczonych celów wskazująca przedmiot zadania, osobę odpowiedzialną za wykonanie i nadzór, harmonogram realizacji, koszt realizacji i źródła finansowania.
- Zasady** - wartości i przesłanki określające politykę branżową, będące podstawą do wyznaczania kierunków podejmowanych w jej ramach działań.

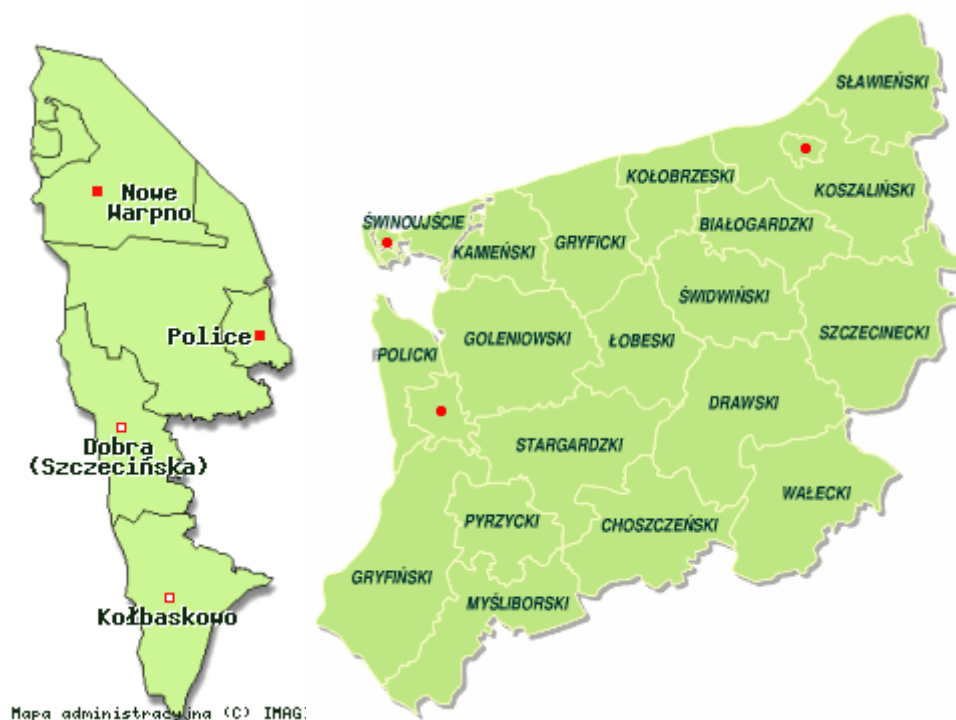
1. ANALIZA I OCENA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kołbaskowo jest jedną z najdalej na zachód wysuniętych gmin w województwie Zachodniopomorskim. Jej powierzchnia wynosi 105,4 km². Od zachodu granicę gminy wyznacza granica państwowa, od północy i północnego wschodu graniczy z miastem Szczecin i gminą Dobra, a od wschodu z gminą Gryfino.

Rysunek 1. Położenie Gminy Kołbaskowo na tle powiatu oraz województwa

Mapa administracyjna (C) IHAG.

Źródło: Strony internetowe www.gminypolskie.pl.

Gmina Kołbaskowo rozłożona jest na tzw. Wale Bezleśnym, nieco zalesionym na zboczach rzeki Odry. Najwyższym punktem Wału jest tzw. Mała Góra (88 m n.p.m.). W przeszłości cały teren porastały lasy. Penetracje archeologiczne upatrują tu śladów człowieka już w okresie epoki

kamiennej. Wskazują na to ustalenia z Ustowa, gdzie na tzw. Gęziej Górcie odkryto jamy mieszkalne sprzed 4 tys. lat.

Gmina ta charakteryzuje się niewielkim uprzemysłowieniem. Na dzień 30.06.2007 roku zamieszkiwało ją 9 164 mieszkańców. Znajdują się tu jedynie małe zakłady zatrudniające na ogół od kilku do kilkudziesięciu osób, głównie o lokalnym znaczeniu i pracujące głównie na bazie lokalnych surowców. Do 1990 roku ludność była głównie zatrudniona w rolnictwie lub też dojeżdżała do pracy do Szczecina. Obecnie szacuje się, że wzrost ludności w Gminie jest wynikiem migracji z zewnątrz, głównie ze Szczecina.

Użytki rolne stanowią 69,6% powierzchni gminy. Do 1990 roku w rolnictwie gminy Kołbaskowo dominował sektor państwowy z wielkotowarowymi gospodarstwami rolnymi i fermami funkcjonującymi w ramach KPGO Szczecin. Jednakże w ostatnich latach zaznaczył się w rolnictwie widoczny regres. Nastąpiło masowe odłogowanie gruntów ornych oraz użytków zielonych o niskiej klasie bonitacji, a także nastąpiło zmniejszenie obsady bydła i trzody chlewnej. Po 1990 roku w związku z przekształceniami gospodarczymi znaczna część gruntów została wyłączona z produkcji pod inną działalność gospodarczą, w tym związaną z handlem przygranicznym, powiązanym z istnieniem przejść granicznych w Kołbaskowie i Rosówku. Część gruntów oczekuje na zalesienie.

Lasy w gminie Kołbaskowo zajmują około 7,1% powierzchni gminy i prawie w całości znajdują się w gospodarczym wykorzystaniu przez Nadleśnictwo Gryfino. Są to w większości zbiorowiska borowe obejmujące bory świeże, bory mieszane świeże, a także zbiorowiska łęgowe i grądy. Wszystkie te zbiorowiska występują głównie na odcinku skarpy Odry od Pargowa do Ustowa. Natomiast na obszarze Międzyodrza występują głównie olesy i lasy łęgowe. Niewielka część lasów łęgowych i olsów zlokalizowanych w granicach Międzyodrza pozostaje w gestii Parku Doliny Dolnej Odry. Na terenie gminy nie ma większego zakładu przetwórstwa drewna.

Gmina leży w zasięgu oddziaływania Gminy Szczecin, w którym skupione są funkcje obsługi ludności o znaczeniu regionalnym, a dla Szczecina gmina stanowi zaplecze w zakresie niektórych funkcji (turystyka podmiejska, ujęcia wody, zaplecze mieszkaniowe). Mimo korzystnych warunków dla rozwoju rolnictwa, zmiany strukturalne w kraju oraz położenie gminy powodują zmniejszanie się tej funkcji na korzyść usług rzemiosła produkcyjnego i handlu.

Ze względu na duże walory przyrodnicze i krajobrazowe związane z Doliną Odry oraz przygranicznym położeniem, gmina ta została zaliczona do gmin o wysokich walorach turystycznych.

1.2. ŁAD PRZESTRZENNY I GOSPODARKA TERENAMI GMINY

Gmina Kołbaskowo jest położona prawie w całości na obszarze Zaodrza, znajduje się na granicy dwóch krain fizyczno-geograficznych. Są to Wzniesienia Szczecińskie i Dolina Dolnej Odry stanowiące część Pobrzeża Szczecińskiego.

Krajobraz tej gminy, podobnie jak całego Pomorza Zachodniego, ukształtował się pod wpływem kolejnych zlodowaceń, a w szczególności ostatniego Bałtyckiego. Łądolód, a zwłaszcza w jego ostatnich stadiach, pozostawił tu pasmo wzniesień moreny czołowej i płaty moreny dennej. W czasie wycofywania się lodowca na północ, spływające z niego wody pocięły teren dolinami, w wyniku czego w zagłębieniach powstały oczka wodne i torfowiska, będące miejscem występowania gatunków roślin i zwierząt związanych z tymi środowiskami.

Z wysokich zboczy doliny Odry, sięgających 30 m n.p.m. rozciąga się widok na wyspy Międzyodrza. Znajdują się tu trzy rezerваты przyrody: „Kanał Kwiatowy” – z unikalną roślinnością, „Wzgórze Widokowe” nad Odrą Zachodnią – z widokiem na tereny Międzyodrza i Góry Bukowe oraz „Kurowskie Błota” o pow. 31 ha. Trudno dostępne miejsca rzecznych wysepek stały się terenem lęgowym ptaków, zwłaszcza kormoranów i siwych czapli. Gnieźdzą się tu także kanie czarne, myszołowy, a nawet orły bieliki.

Odrębnym obszarem jest Międzyodrze. Stanowi ono przełomowy odcinek doliny Odry przez pasma wzgórz morenowych najmłodszego stadiału ostatniego zlodowacenia. Ocenia się, że miąższość utworów holocenijskich na obszarze Międzyodrza może dochodzić do 30 m. Najcenniejszym składnikiem tego obszaru jest torfowisko typu niskiego utworzone w ciągu ostatnich 6 tys. lat, o miąższości wynoszącej miejscami do 5 m. Torfowisko to nazywane Torfowiskiem Szczecińskim charakteryzuje się niskim położeniem w stosunku do poziomu morza wynoszącym do 0,5 m n.p.m., stałym zabagnieniem terenu oraz występowaniem rozległych szuwarów (*Phragmitetalia*) i pozostałości kompleksów lasów bagiennych. Obszary te są miejscem bytowania bogatej szaty roślinnej oraz fauny bezkręgowców i kręgowców.

Gleby Gminy Kołbaskowo wykształciły się głównie z materiałów morenowych i aluwialnych. Na Międzyodrzu dominują gleby torfowe i torfowo-murszowe na torfach niskich. Tu też, wzdłuż Odry Zachodniej do rejonu Pargowa, występują ciężkie mady. Między Odrą Zachodnią a zboczami wysoczyzny występują gleby mułowo-torfowe.

Pod względem przydatności rolniczej gleby na Międzyodrzu kwalifikowane są jako użytki zielone słabe i bardzo słabe. Natomiast gleby pomiędzy Odrą Zachodnią a zboczem doliny zaliczane są do użytków zielonych średniej jakości.

Na wysoczyźnie dominują gleby brunatne gliniaste lekkie. Pod względem przydatności rolniczej są one zaliczane do kompleksu pszennego dobrego (III klasa bonitacyjna), a na zboczach w rejonie Kurowa, Siadła Dln. i Moczył do pszennych wadliwych (IV klasa bonitacyjna).

Obszar gminy znajdujący się w granicach Krainy Goleniowsko-Pyrzyckiej charakteryzuje się w ramach tej krainy najniższymi opadami oraz najwyższym niedostatkim wilgotności powietrza. Teren ten charakteryzuje się średnią temperaturą roczną w wysokości 7,7-7,9°C, podczas gdy średnia temperatura okresu wegetacyjnego nie przekracza 14,3°C. Opady kształtują się na poziomie 577 mm/m².

Przez obszar Gminy Kołbaskowo przepływa Odra Zachodnia. Zlokalizowane są tu także kanały: Kurowski, Leśny, Obnica, Przecznicza, Skośnica, Żeglica, które wraz z innymi kanałami łączą się na obszarze Międzyodrza z Odrą Zachodnią i Regalicą. Ponadto z wysoczyzny spływa kilka bezimiennych małych cieków wodnych wpadających bezpośrednio do Odry Zachodniej.

Na obszarze gminy, na wysoczyźnie, zlokalizowanych jest kilkanaście bezimiennych jezior i oczek śródpolnych. Większość z nich na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat uległa zanikowi lub lustro ich podlegało znacznej redukcji. Największymi zbiornikami wodnymi są: staw hodowlany koło Przeclawia oraz jeziora koło Rosówka, Małego Stobna, Bobolina, Siadła Górnego i Warnika. Pozostałości dawnych zbiorników wodnych są aktualnie porośnięte roślinnością m.in. szuwarową i stanowią często miejsce bytowania wielu cennych gatunków zwierząt. Natomiast na obszarze Międzyodrza znajduje się duży zbiornik wodny pochodzenia sztucznego o głębokości do 12 m.

W strukturze gruntów gminnych (105 km²) przeważają użytki rolne 69,6% (7 331 ha¹). Lasy zajmują 7,1% powierzchni gminy (7 331 ha). Wśród pozostałych gruntów dominują nieużytki, zajmujące powierzchnię 1 440 ha, tj. 13,7% obszaru Gminy.

Struktura bonitacyjna gleb jest następująca:

– grunty kl. II	-	8%
– grunty kl. III	-	45%
– grunty kl. IVa	-	31%
– grunty kl. IVb	-	10%
– grunty kl. V i VI	-	6%

¹ Wykaz gruntów w Gminie Kołbaskowo w roku 2005.

Tabela 1. Struktura użytków rolnych w Gminie Kołbaskowo

Rodzaj użytku rolnego	Powierzchnia [ha]	Udział w całości [%]
- grunty orne	6 498	88,64
- sady	62	0,85
- łąki	249	3,40
- pastwiska	196	2,67
- pozostałe	326	4,45
razem	7 331	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z roku 2005, Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 2. Struktura władania gruntami leśnymi w Gminie Kołbaskowo

Rodzaj użytku rolnego	Powierzchnia [ha]	Udział w całości [%]
Lasy i grunty leśne	722	100,00
w tym:		
- Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	604,5	83,72
- Grunty leśne prywatne	28,8	3,99
- Pozostałe	88,7	12,29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z 2005 roku, Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

1.3. POŁĄCZENIA TRANSPORTOWE. LOKALNY TRANSPORT ZBIOROWY

Gmina Kołbaskowo leży w węźle drogi krajowej nr 13 (Szczecin – Kołbaskowo – Berlin) oraz drogi A6 (Autostrada Szczecin – Berlin). Przebiegają tu dwie linie kolejowe: Szczecin – Berlin, Szczecin – Pasewalk. Za wiaduktem nad autostradą znajduje się tor kolejowy zbudowany w 1843 roku. Na terenie gminy działają 3 przejścia graniczne: drogowe w Kołbaskowie i Rosówku i piesze w Bobolinie. Przygraniczne położenie ułatwia mieszkańcom i jednostkom organizacyjnym kontakty z zachodnim sąsiadem.

Drogi krajowe:

- A6 (E28) – granica państwowa w Pomellen – Kołbaskowo – Szczecin – Podjuchy, długość w granicach gminy – 5,95 km,
- 13 – Szczecin – Przeclaw – Rosówek – granica państwa, długość 10,96 km.

Drogi powiatowe:

- **0620Z** – Dołuje – Przeclaw, długość: 9,28 km, z czego w granicach gminy - 0,980 km,
- **0621Z** – Bobolin – granica państwowa, długość – 0,92 km,
- **0622Z** – Stobno – Mierzyn, długość 2,83 km, z czego w granicach gminy – 0,97 km,
- **0623Z** – Szczecin - Stobno – Bobolin – Warnik, długość 8,87 km,

- **0624Z** – Będargowo – Kołbaskowo, długość 9,40 km,
- **0625Z** – Szczecin – Warzymice, długość 1,37 km,
- **0626Z** – Przylep – Szczecin, długość 3,41 km,
- **0627Z** – Szczecin – Ustawo – Siadło Górne, długość 6,88 km,
- **0628Z** – Kołbaskowo – Kamieniec, długość 4,87 km,
- **0629Z** – Pargowo – Kamieniec – Rosówko, długość 6,13 km,
- **0630Z** – Warzymice – Smoleńcin, długość 3,95 km,
- **0631Z** – Siadło Górne – Siadło Dolne, długość 0,82 km,

Drogi gminne:

- **G4141006** – Kołbaskowo – szkoła, długość 0,40 km,
- **G4141007** – Kołbaskowo – cmentarz komunalny, długość 0,09 km.

Gmina obsługiwana jest przez autobusy Państwowej Komunikacji Samochodowej. Wszystkie 22 miejscowości posiadają połączenia ze Szczecinem. Łącznie na terenie gminy zlokalizowanych jest 25 przystanków. Ilość połączeń ze Szczecinem jest zróżnicowana i w zależności od usytuowania miejscowości waha się od 1 (Przylep, Ostoja, Stobno) do 37 (Kołbaskowo).

Podobnie zróżnicowana jest ilość połączeń poszczególnych miejscowości z ośrodkiem gminnym i waha się od 1 (Przylep, Ostoja, Stobno) do 33 (Przeclaw).

Oprócz połączeń drogowych przez Gminę Kołbaskowo przebiegają dwie linie kolejowe:

- Szczecin Rumieńce – Stobno – granica państwa (Grambow, Pasewalk); na odcinku Szczecin – Gumieńce – Stobno dwutorowa, na pozostałym odcinku jednotorowa.
- Szczecin Gumieńce – Kołbaskowo – granica państwa (Tantow, Berlin); linia jednotorowa.

Na terenie Gminy stacją graniczną jest stacja Szczecin – Gumieńce obsługująca ruch pasażerski towarowy. Mimo stałego funkcjonowania istniejącej sieci konieczna jest modernizacja. Jednocześnie należy zaznaczyć, że istnieje możliwość wykonania bocznicy kolejowej do obsługi terenów usługowo-produkcyjnych w rejonie przejścia granicznego. W planach PKP projektuje się również zmianę przebiegu linii kolejowej od stacji Szczecin – Gumieńce do Warzymice i dalej do granicy państwa (w okolicach Kołbaskowa) poprzez obejście m. Rajkowo od zachodu oraz likwidację dotychczasowego odcinka tej linii na wschód od tej miejscowości.

1.4. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI ORAZ GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA

Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Gmina Kołbaskowo należy do gmin o dobrze rozbudowanym systemie zaopatrzenia w wodę w oparciu o istniejące wodociągi grupowe wiejskie i zakładowe. Na ogólną liczbę 22 wsi z wodociągów korzysta 21 wsi. Indywidualne zaopatrzenie w wodę występuje we wsi Kamionka. W ostatnim okresie wybudowano w Gminie nową kanalizację. Inwestycja ta była realizowana w latach 1998-2003. Łącznie wybudowano 102 km instalacji, 63 przepompownie ścieków i jedną oczyszczalnię ścieków o wydajności 24 000 m³ na dobę. Skanalizowano wszystkie miejscowości w Gminie oprócz Pargowa. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 44,7 mln PLN.

Wody podziemne ujmowane są w 23 ujęciach, w tym 9 z nich to ujęcia komunalne, administrowane przez Przedsiębiorstwo Budowlane „CALBUD” w Szczecinie. Strefa ochrony sanitarnej bezpośredniej dla poszczególnych studni na terenie ujęcia wody jest zachowana i zawarta w granicach ogrodzenia ujęcia.

Wody podziemne eksploatowane na obszarze gminy występują w zasadzie w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego. Wyjątek stanowi rejon Kamieńca i Kołbaskowa, gdzie obserwuje się kontakt poziomy czwartorzędowego z trzeciorzędowym. Ujęcia wody na terenie gminy są głębinowe ze studniami wierconymi powyżej 35 m głębokości, a otwory studni posiadają kilkunastometrową warstwę izolacyjną z gliny.

Na terenie gminy zlokalizowane zostało tymczasowe ujęcie wody dla Gminy Szczecin, stanowiące ujęcie brzegowe w dolinie Odry na Kanale Kurowskim pomiędzy wsią Kurów i Ustowo.

Z uwagi na to, iż ujęcie jest ujęciem zastępczym współpracującym ze stacją uzdatniania wody Pomorzany, wydajność jego obecnie jest związana z wydajnością stacji. Poszczególne urządzenia Z.W. Pomorzany posiadają różną wydajność. Zdolność wynikową stacji równą 32,0-40,0 tys. m³/d ograniczają filtry pospieszne.

Przyjęto ujęcie typu nurtowego z wejściem rurociągu wody surowej 1 600 mm do Kanału Kurowskiego na odległość około 20,0 m od linii brzegowej.

W odległości około 400 m od ujęcia zlokalizowano pompownię, której zadaniem jest tłoczenie wody surowej ujętej z Kanału Kurowskiego na stację uzdatniania wody Pomorzany. Z pompowni woda przesyłana jest do Z.W. Pomorzany dwoma rurociągami tranzytowymi o średnicy 800 mm każdy z rur PE.

Tabela 3. Wykaz wodociągów na terenie gminy Kołbaskowo

Miejscowość objęta wodociągiem	Lokalizacja ujęcia wody	Charakterystyka wodociągu			
		Studnie m ³ /h	Długość sieci (m)	Rok budowy	Stan techniczny, uwagi
Kamieniec, Moczyły, Pargowo	Kamieniec	1a – 68,0	8420	1976 i 1974	dobry
Warnik, Barnisław, Smolećcin, Karwowo	Warnik	1a – 35,0 2 – 65,0	9420	1978	dobry
Warzymice, Będargowo	Warzymice	1 – 72,0	3120	1973	dobry
Siadło Górne, Siadło Dolne	Siadło Górne	1 – 22,0 2 – 34,0	4100	1970 i 1993	dobry; docelowo woda z Kołbaskowa
Ostoja, Przylep	Ostoja	1a – 62,0 2 – 58,0	1200	1974	dobry
Kołbaskowo, Rosówek	Kołbaskowo	1a – 37,0 2 – 88,0	5700	1968 i 1973	dobry
Bobolin	Bobolin	1 – 34,0 2 – 26,0	830	1976	ujęcie przeznaczone do likwidacji, woda z Warnika
Kurów	Kurów	1 – 48,0 2 – 37,0	1270	1976	ujęcie nieczynne
Przeclaw	Przeclaw	1 – 36,0 2 – 44,0	2130	1970	ujęcie nieczynne, woda ze Szczecina
Rajkowo	Rajkowo	1 – 12,5 2 – 67,0	1200	1967	dobry, docelowo woda z Ostoi
Stobno	Stobno	1 – 15,9 2 – 19,0	3530	1976	dobry, docelowo woda z Ostoi
Stobno Małe	Stobno Małe	1 – 21,3 2 – 19,0	430	1965/74	ujęcie nieczynne
Ustowo	Ustowo (Przeclaw)	1 – 60,0 2 – 60,0	1700	1978	dobry

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kołbaskowo.

Gospodarka ściekami i odpadami

Na obszarze gminy Kołbaskowo eksploatowana jest jedna komunalna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana w północno-wschodniej części wsi Przeclaw² o wydajności 2 400 m³/d. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do rowu melioracyjnego, który w rejonie Kurowa ma ujście do Kanału Kurowskiego.

Lokalne urządzenia kanalizacyjne zlokalizowane są w następujących wsiach: Ostoja, Przylep, Stobno, Rajkowo, Warnik, Kamieniec, Barnisław. Stan techniczny urządzeń jest zły.

² W marcu 2006 roku rozpoczęła się budowa oczyszczalni ścieków w Mielcu, której termin realizacji określono na koniec lutego 2008 roku. Docelowo oczyszczalnia oprócz ścieków miejskich i wód opadowych będzie również odbierać ścieki gminne – przewiduje się podłączenie do niej przyległych gmin wiejskich – Mielec, Tuszów i Przeclaw.

Wody opadowe z dróg i osiedli mieszkaniowych odprowadzane są kanalizacją deszczową bez oczyszczenia bezpośrednio do rowów melioracyjnych.

Ścieki ze zbiorników bezodpływowych wywożone są do punktu zlewnego na oczyszczalni w Przecławiu lub w sposób niekontrolowany do lasu lub rowu.

Odpady stałe z terenu gminy wywożone są na wysypisko w Smolecinie, którego ogólna powierzchnia składowa wynosi 6,79 ha (w tym robocza 3,57 ha) oraz pojemności wynoszącej 34 tys. m³. W gminie brak jest składowiska odpadów trujących, które z terenu gminy wywożone są na specjalnie w tym celu wyznaczone składowiska do Chojny.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kołbaskowo*” realizowany jest grupowy system kanalizacji dla całej gminy.

1.5. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Gmina liczy 23 wsie, z czego dwadzieścia jest samodzielnyimi jednostkami osadniczymi. Obszar gminy podzielony jest na 21 obrębów geodezyjnych (w tym rejon Międzyodrza jest niezasiedlony, częściowo stanowi obszar parku krajobrazowego).

Na sieć osadniczą składają się:

- ośrodek gminny w Kołbaskowie (siedziba Urzędu Gminy), pełniący funkcję obsługi ludności, obsługi rolnictwa,
- 3 ośrodki usług podstawowych umiejscowione w Będargowie, Kamieńcu i Przecławiu, o funkcjach obsługi ludności w rejonie ciężenia, obsługi rolnictwa i produkcji rolnej,
- 16 ośrodków elementarnych - pełniących funkcję produkcji rolnej,
- 3 przysiółki - produkcja rolna: Kamionki (obręb Moczyły), Małe Stobno (obręb Bobolin), Rosówko (obręb Kamieniec).

Stan zasobów mieszkaniowych przedstawiono według danych za rok 2006 i przy liczbie ludności gminy 8 315 osób.³

³ Dostępne dane na dzień 19.10.2007 roku zawierają jedynie informację na temat stanu osób zameldowanych w Gminie. Liczba mieszkańców na ten dzień wynosiła 9 200 osób, gdzie zaludnienie wynosiło 87 os/km².

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Kołbaskowo ogółem (dane za rok 2006)

Zasoby mieszkaniowe wg form własności		
Liczba mieszkańców Gminy Kołbaskowo		8 839
Dane łączne		
mieszkania		3 315
powierzchnia użytkowa mieszkań		234 000
Dane średnie		
przeciętna liczba izb w mieszkaniu	szt.	3
przeciętna liczba osób/izbę	osoba	1
powierzchnia użytkowa. na 1 osobę w m ²	m ²	26,49

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych, dane za rok 2006 (stan na dzień 30.06.2006).

W związku z realizacją osiedli mieszkaniowych i zasiedlaniem wybudowanych nowych mieszkań w Przeclawiu i Warzemicach oraz wzrostem ludności, wskaźniki ulegają ciągłym zmianom z korzyścią dla warunków zamieszkania.

Analizując lata poprzednie od roku 2001 do chwili obecnej (2007 roku) zauważa się, że nadal dominuje zabudowa budownictwa jednorodzinnego, z preferencją zabudowy wolnostojącej z parcelą 600-1 000 m² dla terenów zurbanizowanych oraz 2 000 m² dla terenów zabudowy rezydencjonalnej. Zabudowa szeregową do 5 segmentów z parcelą 350-500 m² pod jeden segment jest dopuszczalna w kompleksach osiedli mieszkaniowych i nie powinna przekraczać 30% powierzchni osiedla.

Projektowana zabudowa do dwóch kondygnacji nadziemnych z wysokim dachem i wysokości maksymalnej do 12 m nad poziom terenu. Zaleca się budynki parterowe z wysokim dachem, Szczególnie na terenach rezydencjonalnych oraz w pobliżu stref ekologicznych.

Uzupełnienia w obrębie istniejącej zabudowy należy realizować w skali i charakterze obiektów sąsiednich.

W miejscowościach, w których projektuje się zwarte obszary osiedli mieszkaniowych dopuszcza się budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne niskiej intensywności w postaci małych domów mieszkalnych z wydzieloną parcelą minimum 2 000 m².

Powierzchnia przeznaczona pod tą formę zabudowy nie powinna przekraczać 20% obszaru zainwestowania. Projektowana zabudowa do dwóch kondygnacji nadziemnych z wysokim dachem, dopuszcza się miejscowe dominanty przy wysokości maksymalnej do 15 m nad poziom terenu.

Tabela 5. Mieszkania według zamieszkania, przeznaczenia i rodzaju podmiotów będących ich właścicielami

Mieszkania w Gminie Kołbaskowo			
zasoby gmin (komunalne)			
mieszkania	miesz.		37
izby	izba		118
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²		2 028
zasoby spółdzielni mieszkaniowych			
mieszkania	miesz.		920
izby	izba		3 042
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²		54 214
zasoby zakładów pracy			
mieszkania	miesz.		64
izby	izba		202
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²		3 385
zasoby osób fizycznych			
mieszkania	miesz.		1 867
izby	izba		6 862
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²		141 628
zasoby pozostałych podmiotów			
mieszkania	miesz.		427
izby	izba		1 329
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²		32 745

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych za 2006 rok.

1.6. OBIEKTY I URZĄDZENIA UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ OBIEKTY ADMINISTRACYJNE

Obiekty z zakresu obsługi ogólnej zlokalizowane są w następujących miejscowościach:

- Rosówek - jednostka straży granicznej (w przejściu granicznym);
- Kołbaskowo - Urząd Gminy Kołbaskowo, Izba Celna, jednostka straży granicznej (w przejściu granicznym), Urząd Celny (na przejściu granicznym), poczta, lecznica dla zwierząt, ochotnicza straż pożarna;
- Kurów - Policyjny Ośrodek Szkolenia Psów;
- Przeclaw - poczta;
- Smolecin - ochotnicza straż pożarna;
- Stobno - budynek dworca kolejowego;
- Ustowo - administracja Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, administracja AWRSP (budynki administracyjne dawnego KPGO).

W miejscowościach: Rajkowo, Ostoja, Przylep znajdują się gospodarstwa doświadczalne Akademii Rolniczej ze Szczecina, administracja znajduje się w miejscowości Ostoja.

Głównym terenem występowania zieleni wysokiej (lasów) jest skarpa doliny Odry. Zieleń wysoka o charakterze leśnym lub parkowym występuje w:

- Barnisław - założenie pałacowo-parkowe, z kościołem, nieczynny cmentarz, zielen parkowa (wzdłuż kolei, ruiny po sanatorium);
- Będargowo - cmentarz w użytkowaniu, starodrzew wzdłuż drogi na Warzymice;
- Kamieniec - nieczynny cmentarz, założenie pałacowo-parkowe;
- Kurów - nieczynny cmentarz, założenie pałacowo-parkowe;
- Kołbaskowo - czynny cmentarz;
- Ostoja - zespół pałacowo-parkowy;
- Moczyły - nieczynny cmentarz, starodrzew wzdłuż Odry;
- Pargowo - nieczynny cmentarz, stare założenia parkowe;
- Przecław - nieczynny cmentarz (starodrzew), aleja kasztanowa (starodrzew);
- Przylep - zespół pałacowo-parkowy;
- Rajkowo - zespół pałacowo-parkowy
- Siadło Dolne - jar ze starodrzewem (prostopadły do rz. Odry);
- Siadło Górne - nieczynny cmentarz;
- Smolecin - nieczynny cmentarz;
- Ustowo - nieczynny cmentarz.

Na terenie gminy brakuje stałych obiektów noclegowych. W poniższej tabeli wyszczególniono funkcjonujące obecnie (2007 rok) na terenie Gminy Kołbaskowo podmioty świadczące usługi noclegowe i gastronomiczne:

Tabela 6. Baza noclegowa i gastronomiczna w gminie Kołbaskowo – ujęcie syntetyczne

Miejscowość	Miejsce	liczba pokoi/miejsc hotelowych
Ustowo	„Zajazd Ustowo” Ustowo 22a	10 pokoi 20 miejsc noclegowych całorocznie
Kołbaskowo	Bar „Oktan” przy przejściu granicznym	2 pokoje 3 miejsca noclegowe całorocznie
Kołbaskowo	Kwatera Prywatna Koperek Teresa Kołbaskowo 107	3 pokoje 8 miejsc noclegowych całorocznie
Siadło Dolne	„Najderówka” Gospodarstwo Agroturystyczne	5 pokoi 10 miejsc noclegowych całorocznie
Smętowice	Gospodarstwo Agroturystyczne Smętowice 1	Mini Zoo, miejsce na ognisko, duży teren
Ostoja	Ośrodek Szkoleniowo- Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej Akademii rolniczej w Szczecinie Ostoja 10, 72-005 Przeclaw	9 pokoi z łazienkami 22 miejsca noclegowe 2 sale konferencyjne na 90 i 30 osób całoroczne

Źródło: Starostwo Powiatowe w Policach.

Dodatkowo elementami zagospodarowania terenu, służącymi rekreacji są obiekty znajdujące się w takich miejscowościach, jak:

- Bobolin - ogródek jordanowski;
- Kurów - stacja wędkarska, działki rekreacyjne;
- Moczyły - przystań, działki rekreacyjne;
- Przeclaw - zorganizowane ogrody działkowe;
- Ustowo - zorganizowane ogrody działkowe.

Ważną podkreślenia, ze względu na potencjał turystyczny, jest informacja o rozpoczęciu w 2007 roku na granicy Kołbaskowa i Szczecina budowy najnowocześniejszego krytego toru kartingowego w Polsce. Tor ma liczyć 600 metrów Budowa widoczna jest do ronda Hakena i jej zakończenie jest planowane na maj 2008 roku. Obiekt ma skupiać w sobie zarówno atrakcję dla miłośników sportu, jak również udostępnić pomieszczenia biurowe, restauracyjne oraz miejsca hotelowe. Inwestycja ta jest dużą szansą na przyciągnięcie do miasta Szczecina, jak również okolic

Kołbaskowa wielu turystów, którzy zachęcenі tą właśnie atrakcją mogą zainteresować się również ofertą turystyczną Gminy.

Zorganizowane tereny sportu znajdują się w Będargowie, Kołbaskowie i Przeclawiu na parcelach szkolnych. Wszystkie szkoły posiadają sale gimnastyczne.

Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden ośrodek zdrowia w Przeclawiu - posiada on 3 gabinety lekarskie (ogólny, stomatologiczny, zabiegowy). W miejscowości Karwowo zlokalizowany jest Dom Samotnej Matki wraz z kaplicą.

Na terenie gminy brak wykształconych ośrodków kultury. W miejscowościach: Siadło Górne, Ustowo, Kurów oraz Warzymice znajdują się świetlice, ponadto w kilku miejscowościach istnieją kościoły, są to: Barnisław, Będargowo, Bobolin, Kamieniec, Kołbaskowo, Przeclaw, Stobno. Ruiny kościołów występują w Karwowie, Moczyłach, Pargowie, Smolecinie i Warzymicach. Nowy obiekt sakralny (komunalna kaplica pogrzebowa) w pobliżu czynnego cmentarza w Kołbaskowie.

Sieć sklepów spożywczych w gminie jest uboga. Obiekty te zlokalizowane są w niżej wymienionych miejscowościach: Barnisław, Kamieniec, Kołbaskowo, Ostoja, Przeclaw, Siadło Górne, Stobno, Ustowo, Warzymice, Rajkowo; sklepy przemysłowe znajdują się w: Kołbaskowie, Przeclawiu, Ustowie, Stobnie, Warzymicach, a ponadto na terenie gminy znajduje się szereg hurtowni, w tym Rolhurt w Przeclawiu oraz sieć hurtowni w Ustowie.

Punkty małej gastronomii serwujące posiłki w ograniczonym zakresie i nastawione na obsługę ruchu turystycznego znajdują się wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych (droga A 6 i 13).

Gmina Kołbaskowo jest dobrze wyposażona w zakłady rzemieślnicze. W przeważającej większości są to zakłady branży metalowej (warsztaty napraw samochodów), branży drzewnej (stolarnie).

Warsztaty i zakłady usługowe występują w: Barnisławiu, Będargowie, Kamieńcu, Karwowie, Kołbaskowie, Przeclawiu, Rajkowie, Siadle Dolnym, Siadle Górnym, Stobnie, Ustowie, Warzymicach.

Ciepłownictwo

Na terenie gminy nie ma żadnego scentralizowanego źródła ciepła (ciepłowni rejonowej, czy osiedlowej). Nie obejmuje jej też swoim zasięgiem szczeciński system ciepłowniczy (odgałęzienie od magistrali południowej - EC Pomorzany), zostało wiele lat temu zlikwidowane. Nie wykorzystuje się też niekonwencjonalnych źródeł energii cieplnej. Istniejąca zabudowa usługowa korzysta z lokalnych kotłowni na paliwa konwencjonalne (paliwa stałe i płynne oraz w miejscowościach, do których doprowadzona jest sieć gazowa również na gaz).

W Ustawie na terenie zespołu szklarni znajdują się cztery duże kotłownie na paliwo płynne i gazowe dla potrzeb technologicznych (o mocy powyżej 1 MW), żadna z nich nie zasila budownictwa mieszkaniowego i użyteczności publicznej.

Małe kotłownie (o mocy do 1 MW) znajdują się:

- w strażnicach granicznych w Barniślawiu i Kamieńcu (paliwo stałe) oraz na przejściu granicznym w Rosówku (paliwo płynne).
- przy szkołach podstawowych w Będargowie, Przecławiu i Kołbaskowie (paliwo gazowe),
- na stacjach paliw Orlen w Kołbaskowie (paliwo płynne),
- w budynkach administracyjnych w Przecławiu i Kołbaskowie (paliwo płynne i gazowe),
- przy obiektach socjalnych w Będargowie, Karwowie, Kołbaskowie, Przecławiu (paliwo płynne i gazowe),
- przy innych obiektach usługowych w Stobnie, Przecławiu, Warzymicach (paliwo płynne),
- przy oczyszczalni ścieków w Przecławiu (paliwo płynne).

Sieci gazowe

Na terenie gminy Kołbaskowo występuje stosunkowo rozległa sieć gazu GZ-50 średniego ciśnienia i w niewielkim zakresie sieć gazu GZ-50 niskiego ciśnienia.

Sieć średniego ciśnienia realizowana była zgodnie z koncepcją gazyfikacji gminy Kołbaskowo, wariant III, suplement. Do dnia dzisiejszego nie zrealizowano całości koncepcji, a obecnie realizowane prace wykraczają poza koncepcję.

Sieć średniego ciśnienia jest obecnie zasilana z rurociągu średniego ciśnienia 500 łączącego stacje redukcyjne Io w Podjuchach i Warszawie. Stacja w Podjuchach jest zasilana z gazociągu wysokiego ciśnienia 50 Piła - Szczecin. Stacja przy ul. Kredowej jest zasilana z sieci wysokiego ciśnienia Odolanów - Police.

Zasilenie sieci gazowej na terenie gminy Kołbaskowo następuje na wysokości Ustowa rurociągiem de 225 PE. Rurociąg biegnie dalej wzdłuż terenów Gryf-Plantu w kierunku Przecławia i dalej do Kołbaskowa. Na wysokości Siadła Górnego od sieci odchodzą dwie odnogi: de 63 PE przez Smolecin do Barniślawia i de 90 PE do Siadła Dolnego. W Przecławiu od sieci de 225 PE odchodzi odnoga do 180 PE do Warzymic i dalej do Będargowa i Stobna.

Gazyfikacją przewodową objęte są miejscowości: Kołbaskowo, Przecław, Stobno, Będargowo, Warzymice, Siadło Górne, Siadło Dolne, Smolecin.⁴

Elektroenergetyka

⁴ Dodatkowe dane dotyczące szczegółów przyłączenia oraz parametrów zapotrzebowania na gaz znajduje się w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kołbaskowo”.

Gmina jest zasilana w energię elektryczną siecią terenową SN-15 kV. Źródeł zasilania tej sieci, czyli stacji transformatorowo-rozdzielczych 110/15 kV, na terenie gminy nie ma.

Sieć gminna jest zasilana ze źródeł:

- stacji zasilającej „Gumieńce”;
- rozdzielni SN-15 kV „EC Pomorzany”;
- stacji zasilającej „Białowieska”.

Cała gmina jest pokryta siecią SN-15 kV zasilającą poszczególne stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Sieć jest zbudowana z terenowych linii magistralnych oraz odgałęzień. Linie magistralne są zasilane ze źródeł położonych poza gminą, na terenie m. Szczecina. Linie mają w terenie powiązania umożliwiające rezerwowanie zasilania. Prawie cała sieć SN-15 kV na terenie gminy jest napowietrzna. Są też pojedyncze odcinki linii kablowych SN-15 kV.

Trasę linii wytyczono dziesiątki lat temu, mając na uwadze przede wszystkim skuteczność zasilania. Najczęściej prowadzono je po najkrótszych trasach, przecinając ukośnie pola, lasy, a czasem i wsie. W rezultacie linie napowietrzne często stanowią istotny element kolizyjny dla większości rodzajów użytkowania terenu.

Przez teren gminy przebiegają również linie napowietrzeń NN [220 kV] i WN [110 kV] o znaczeniu wojewódzkim i ponadregionalnym. Są to:

- linia 220 kV - Krajnik – Glinki;
- linia 110 kV - Pomorzany – Glinki;
- linia 110 kV - Pomorzany – Gumieńce;
- linia 110 kV - Pomorzany – Morzyczyn;
- linia 110 kV - Pomorzany – Żydowce.

Na obszarze gminy Kołbaskowo wskazano tereny potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych. W polskich przepisach prawnych i procedurach administracyjnych siłownie wiatrowe nie mają ściśle określonych zapisów regulujących zagadnienia ich lokalizacji, budowy i eksploatacji. Warunki lokalizacji elektrowni zależą od wielu czynników m.in.: meteorologicznych, istniejącego zainwestowania, walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych terenu oraz przyjętych rozwiązań technicznych urządzeń. Lokalizacja elektrowni wiatrowych na terenie gminy jest możliwa, pod warunkiem uwzględnienia wszelkich uwarunkowań z tym związanych, dokonania zmiany obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego i uzyskania wszystkich niezbędnych uzgodnień. Wytyczne do określenia lokalizacji elektrowni wiatrowych zawarte są w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

Ochrona przeciwpowodziowa

Większość dolnego tarasu rzeki Odry położona na rzędnych 0,2 m n.p.m. do 0,6 m n.p.m., podlega okresowym zalewom lub też chroniona jest przed powodzią poprzez wały i pompownie melioracyjne.

Wały przeciwpowodziowe posiadające rzędne korony 0,7 m do 1,2 m n.p.m. nie chronią terenów polderowych przed powodzią. Brak ochrony przed powodzią dotyczy zwłaszcza obszaru na Wyspie pomiędzy Kanałem Kurowskim a Odrą (Kurowskie Łęgi), gdzie zniszczony jest zarówno system odwadniający rowy z nieczynną pompownią, jak i ochraniające go wały przeciwpowodziowe.⁵

Telekomunikacja

Na chwilę obecną (grudzień 2007 roku) na terenie gminy nie ma już elektromechanicznych central starego typu. W ich miejsce zainstalowano centrale cyfrowe najnowszej generacji, systemu 5ESS. Gmina jest obsługiwana przez dwie cyfrowe centrale telefoniczne:

- Kołbaskowo RISLU 600 NN,
- Przeclaw RISLU 1 500 NN.⁶

Obie centrale podłączone są liniami światłowodowymi do centrali Szczecin-Śródmieście i pracują łącznie z nią. Przy czym centrala Kołbaskowo obsługuje południową część gminy, a północna obsługiwana jest przez centralę zlokalizowaną w Przeclawiu.

Mimo modernizacji i rozbudowy sieci telefonicznych na terenie gminy nadal funkcjonują głównie napowietrzne linie telefoniczne. Przeprowadzone prace dotyczyły przede wszystkim budowy nowych linii kablowych, opartych m.in. o światłowody. Obecnie (2007 rok) zmodernizowane sieci jeszcze nie funkcjonują.

Poprzez wybudowanie na obszarze Gminy Kołbaskowo 3 stacji bazowych systemu telefonii bezprzewodowej zapotrzebowanie mieszkańców na usługi telekomunikacyjne w zakresie obsługi sieci komórkowych zostało zaspokojone. Stacje te zlokalizowano w Kołbaskowie, Przeclawiu oraz w pobliżu autostrady.

⁵ Obecnie w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Szczecinie trwają prace nad „*Studium bezpośredniego zagrożenia powodziowego dla obszaru RZGW Szczecin*”. Studium to określi granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodziowego, które zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 18.07.2001 roku. Prawo wodne – powinny być uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

⁶ Centrale RISLU są elementami wyniesionymi dużych cyfrowych central miejskich 5ESS.

2. ANALIZA I OCENA ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. WALORY KRAJOBRAZOWE

W okresie międzywojennym, jak i przedtem wschodni obszar obecnej Gminy Kołbaskowo (Dolina Dolnej Odry i okolice) stanowiły bazę turystyki wycieczkowej (sobotnio-niedzielnej) dla mieszkańców Berlina i Szczecina. Znajdowały się tu liczne restauracje, kawiarnie, pensjonaty, przystanie wodne i stacje wędkarskie, a na obszarze całej gminy szereg założeń pałacowo-parkowych i folwarcznych, a także zakłady usługowe pracujące na rzecz obsługi ruchu turystycznego. W miejscowości Kołbaskowo funkcjonował dworzec kolejowy obsługujący linię Berlin-Szczecin.

Po drugiej wojnie światowej z przyczyn politycznych funkcja ta zamarła, a rejon spełniał narzucone centralnie funkcje obszaru produkcji zwierzęcej i roślinnej. Zlikwidowano także dworzec kolejowy, a istniejące obiekty zabytkowe jak i służące rekreacji ulegały stopniowej degradacji.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie 737 gatunków roślin naczyniowych. Liczba ta, obejmująca gatunki rodzime, jak i zadomowione synantropy, stanowi 48,5% gatunków flory Pomorza Zachodniego i około 34% gatunków listy krajowej.

Lasy zajmują znikomą część powierzchni Gminy Kołbaskowo. Większe kompleksy leśne znajdują się głównie w południowo-zachodniej części gminy na zboczu doliny Odry Zachodniej, pomiędzy miejscowościami Pargowo i Kołbaskowo będące w gestii Nadleśnictwa Gryfino. Tworzą one obręb Rozdoły. Lasy te są zróżnicowane. Oprócz zbiorowisk łągowych (występujące koło Kamieńca łągi wierzbowo-topolowe, a koło Pargowa i Moczył łągi wiązowe), spotyka się tu fragmenty grądu i zbiorowiska borowe trudne do jednoznacznej fitosocjologicznej klasyfikacji (ze względu na ich znaczne przekształcenie spowodowane działalnością człowieka). Znaczna część tych lasów to drzewostany sosnowe z domieszką dębu szypułkowego. Drzewostany te charakteryzują się stosunkowo młodym wiekiem. Przeprowadzone inwentaryzacje flory potwierdziły obecność ponad 42 gatunków roślin typowych dla lasów liściastych.

Dwa kolejne kompleksy położone są na terenie Międzyodrza, tj. las na południe od autostrady będący w gestii AWRSP i las na północ od autostrady tzw. „Wielkie Bagno Kurowskie” będące w gestii Nadleśnictwa Gryfino. Są to olesy i łągi olszowo-jesionowe. Część z nich objęta jest ochroną rezerwatową jako „Kurowskie Błota”, które utworzono dla ochrony dużej kolonii czapli siwej.

Powierzchnia zajęta przez łąki na terenie Gminy Kołbaskowo jest stosunkowo duża. Pomimo to trudno zakwalifikować je do któregoś z typowych zbiorowisk łąkowych. Zjawisko to jest typowe również dla innych rejonów województwa i kraju. Jest ono spowodowane zmianą

sposobu upraw łąk, w której preferuje się tylko kilka gatunków roślin, głównie trawę. Prowadzone w minionych latach prace melioracyjne przyczyniły się do zaniku wielu gatunków łąkowych, pospolicie występujących w innych częściach kraju.

Istniejące na terenie Gminy Kołbaskowo kompleksy łąk zostały w efekcie tych działań przekształcone w monokultury uprawianej kupkówki, życicy i innych traw.

Na terenie gminy dotychczas zanotowano występowanie ponad 350 gatunków zwierząt kręgowych.

Z tej liczby stwierdzono co najmniej:

- 27 gatunków ryb - co stanowi 25% gatunków listy krajowej ryb,
- 19 gatunków płazów i gadów - co stanowi 70% gatunków listy krajowej płazów i gadów,
- 259 gatunków ptaków - co stanowi 69% gatunków listy krajowej ptaków,
- 50 gatunków ssaków - co stanowi 49% gatunków listy krajowej ssaków.

Pod względem faunistycznym teren gminy Kołbaskowo można uznać za bogaty. Liczba gatunków tu stwierdzonych jest wysoka w porównaniu z niżowymi terenami Polski. Cenne fauny tej gminy znajduje swoje szczególne potwierdzenie w dużym bogactwie gatunków wodno-błotnych i drapieżnych.

Do istniejących form ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody na terenie Gminy Kołbaskowo zalicza się zatem:

- Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry,
- Kurowskie Błota,
- Kanał Kwiatowy,
- Wzgórze Widokowe nad Międzyodrzem,
- Dąb Zbójnicki.⁷

2.2. ZABYTKI

Zgodnie z wnioskiem Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ZN-430/170/ks/2004 z dnia 08.12.2004 roku został sporządzony rejestr zabytków nieruchomych Gminy Kołbaskowo. Zabytki te objęte są rygorami prawnymi, wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim „Ustawy o zabytkach i opiece nad zabytkami”.

Zestawienie wszystkich obiektów, zarówno tych wpisanych, jak i proponowanych do wpisania, zostało zamieszczone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

⁷ Obiekty i obszary zostały szarzej opisane w dokumencie pt.: „Konceptcja budowy produktu turystyczno-rekreacyjnego gminy Kołbaskowo w oparciu o Trójkąt Turystycznych Możliwości: Sport – Rekreacja – Aktywny wypoczynek”.

przestrzennego” Gminy. Wśród nich znajdują się XIII-wieczne granitowe kościoły: w Będargowie, Bobolinie (z zabytkowym cmentarzem), Kamieńcu, Kołbaskowie, Stobnie, i w prawie niezmienionej formie w Barnisławiu, a także ruiny kościołów z zabytkowymi cmentarzami przykościelnymi w Karwowie, Moczyłach, Pargowie i Smołęcinie oraz ruiny kościoła w Warzymicach.

Ponadto w Gminie znajdują się zabytkowa rządówka w Bobolinie, dwory z parkami w Ostoi i w Rajkowie oraz dwór w Przylepie.

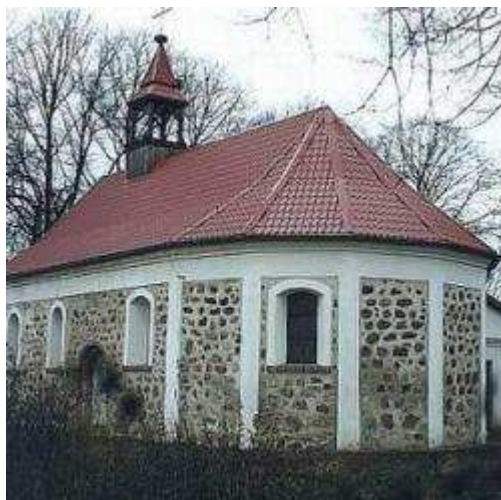
Do statusu zabytków aspirują (proponowane do wpisania do rejestru zabytków) przy tym cmentarze w Będargowie, Kamieńcu, Kołbaskowie, Stobnie i Warzymicach, a także kamienne ogrodzenie działki kościelnej w Barnisławiu, park dworski w Kurowie, park dworski w Pargowie, i dwór neoklasycystyczny w Przylepie. Na terenie Gminy Kołbaskowo znajdują się także 48 obiekty o statusie obiektów chronionych.

Kościół w Będargowie

Źródło: www.gminypolskie.pl.

Kościół w Bobolinie

Źródło: www.gminypolskie.pl.

Kościół w Kamieńcu

Źródło: www.gminypolskie.pl

Pierwsze wzmianki o tych terenach pochodzą ze źródeł datowanych na koniec XII wieku (wzmianka źródłowa o Karwowie z 1191 roku). Od wczesnego średniowiecza aż do wymarcia panującej tu dynastii Gryfitów znaczny odsetek ziemi dzisiejszej gminy należał właśnie do Gryfitów. W XVI i I połowie XVII wieku około 30% ziem wchodziło w skład szczecińskiej domeny książęcej.

Rozległe posiadłości posiadał również Kościół. Największym właścicielem ziemskim był szczeciński klasztor cysterek. Znaczne uposażenia miały też inne szczecińskie kościoły: Św. Jakuba, Św. Jana oraz Kościół Mariacki. Po reformacji i rozwiązaniu klasztoru cysterek, ich dobra przeszły w ręce tych kościołów i domu panującego.

Znajdujące się na terenie Gminy obiekty zabytkowe mogą być ważnym i bardzo atrakcyjnym elementem jej promocji. Aby w pełni wykorzystać wynikające stąd możliwości, konieczne jest zapewnienie odpowiedniej ochrony wspomnianych zabytków, a w dalszej perspektywie umiejętne ich zagospodarowanie i wyeksponowanie.⁸

⁸ Dodatkowe zabytki znajdujące się na terenie Gminy Kołbaskowo zostały przedstawione w opracowaniu pt.: „Koncepcja budowy produktu turystyczno-rekreacyjnego ...”

3. ANALIZA I OCENA ŚRODOWISKA BIZNESOWEGO

3.1. OTOCZENIE BIZNESU

Zrównoważony i zharmonizowany ze środowiskiem naturalnym rozwój społeczno - gospodarczy Gminy Kołbaskowo, który umożliwi osiągnięcie zarówno standardów europejskich w działalności gospodarczej, jak i wysoką jakość życia społeczności lokalnej to misja Gminy. Celem strategicznym jest więc rozwój gospodarczy, zawarty w programie opracowanym przez władze samorządowe. Zawiera on obok planów i zamierzeń inwestycyjnych w dziedzinie infrastruktury technicznej, takie działania jak: pomoc istniejącym małym i średnim przedsiębiorstwom, a przede wszystkim bezrobotnym w ich aktywizacji, współpracę z instytucjami wspierającymi działania małego i średniego biznesu, pozyskanie inwestorów z zewnątrz.

W roku 2006 zatrudnienie w gminie wynosiło ogółem 678 osób, z czego 352 osoby to kobiety. Ma przestrzeni lat (od 2000 roku) ulega ono częstym zmianom ze względu na specyfikę i sezonowość prowadzonej działalności gospodarczej oraz szybki wzrost liczby ludności. Jest to relatywnie nie duże zatrudnienie względem ilości osób zameldowanych w Gminie Kołbaskowo. Wynik takiego poziomu zatrudnienia jest częściowo spowodowane faktem, że duża część mieszkańców gminy jest zatrudniona lub prowadzi działalność w Szczecinie.

Obserwując rynek pracy w latach 2001-2003 zauważa się pewną stabilność w zatrudnieniu w sektorze publicznym (jednostki i zakłady budżetowe) i obsłudze ludności. Na tej podstawie można zauważyć, że średniorocznie w tym sektorze poziom zatrudnienia wynosi około 29% (290-296 osób). Pozostała część pracuje w sektorze prywatnym, przeważnie w małych podmiotach gospodarczych, lub prowadzi działalność indywidualnie.

3.2. STRUKTURA AGRARNA I WŁASNOŚCI GOSPODARSTW ROLNYCH

Z uwagi na uwarunkowania historyczne i naturalne Gminy Kołbaskowo rolnictwo odgrywa w niej istotną rolę, lecz wraz ze zmieniającą się sytuacją w tej branży (uwidaczniającą się coraz bardziej w dochodach gminy) następuje coraz większe ukierunkowanie na przemysł i usługi.

Ze względu na trudności z oszacowaniem danych statystycznych, dotyczących gospodarki rolnej, analiza opiera się na danych otrzymanych ze spisu powszechnego, przeprowadzonego w 2002 roku na obszarze całego kraju.

Tabela 7. Charakterystyka gospodarstw rolnych

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw	Powierzchnia w ha lasów i gruntów leśnych
OGÓŁEM		
do 1 ha	1 310	274,46
1 – 5	424	939,59
5 – 10	88	639,59
10 – 15	34	436,65
15 ha i więcej	69	4 283,34
w tym gospodarstwa indywidualne		
do 1 ha	1 302	269,98
1 – 5	406	880,27
5 – 10	75	544,4
10 – 15	21	263,08
15 ha i więcej	37	1 932,12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Kołbaskowo.

Tabela 8. Porównanie stanu gospodarstw rolnych prowadzących działalność pozarolniczą

Gospodarstwa z zakresu handlu	Liczba gospodarstw w 2006 roku	Liczba gospodarstw w 2002 roku
Ogółem	613	43
w tym:		
przetwórstwa przemysłowego	-	3
budownictwa	168	4
transportu i magazynowania	220	7
agroturystyki, wynajmu pokoi i innych	67	bd
hotele i restauracje	72	bd
ubezpieczenia i pośrednictwo finansowe	67	bd
pozostałe	335	bd

Źródło: Powszechny spis rolny 2002.

Tabela 9. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		w tym gospodarstwa indywidualne	
	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach
OGÓŁEM	10 540	100,0	6 131	100,0
użytki rolne	7 005	66,5	5 219	85,1
grunty orne	6 436	61,1	4 874	79,0
w tym:				
odłogi	400	3,8	200	3,3
ugory	100	0,9	48	0,8
sady	64	0,6	55	0,9
łąki	215	2,0	152	2,5
pastwiska	290	2,8	138	2,3
las i grunty leśne	722	6,9	73	1,2
pozostałe grunty	2 813	26,7	839	13,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Kołbaskowo.

4. ANALIZA I OCENA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ, KWALIFIKACJI I RYNKU PRACY ORAZ**KULTURY****4.1. POPULACJA – STRUKTURA WIEKOWA I PŁCIOWA**

Tabela 10. Ludność według płci i wieku

Wyszczególnienie	Ogółem	mężczyźni	kobiety	W odsetkach (struktura pionowa)			Na 100 mężczyzn przypada kobiet
				ogółem	mężczyźni do ogółu	kobiety do ogółu	
Ogółem	8 835	4 402	4 433	1450,7	722,8	727,9	101
0-4 lat	595	301	294	97,7	49,4	48,3	98
09-maj	645	332	313	105,9	54,5	51,4	94
14-paź	614	334	280	100,8	54,8	46	84
15-19	609	323	286	100,0	53,0	47	89
20-24	672	351	321	110,3	57,6	52,7	91
25-29	773	360	413	126,9	59,1	67,8	115
30-34	1 053	508	545	172,9	83,4	89,5	107
35-39	851	438	413	139,7	71,9	67,8	94
40-44	617	310	307	101,3	50,9	50,4	99
45-49	660	349	311	108,4	57,3	51,1	89
50-54	585	281	304	96,1	46,1	49,9	108
55-59	375	195	180	61,6	32,0	29,6	92
60-64	218	106	112	35,8	17,4	18,4	106
65-69	179	80	99	29,4	13,1	16,3	124
70-74	161	59	102	26,4	9,7	16,7	173
75-79	118	45	73	19,4	7,4	12	162
80-84	81	20	61	13,3	3,3	10	305
85 lat i więcej	29	10	19	4,8	1,6	3,1	190

Źródło: Dane statystyczne z dnia 30.06.2006 roku, Baza Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

W Gminie Kołbaskowo funkcjonują 3 szkoły podstawowe. W poniższa tabela zawiera zestawienie absolwentów oraz uczniów z roku 2006.

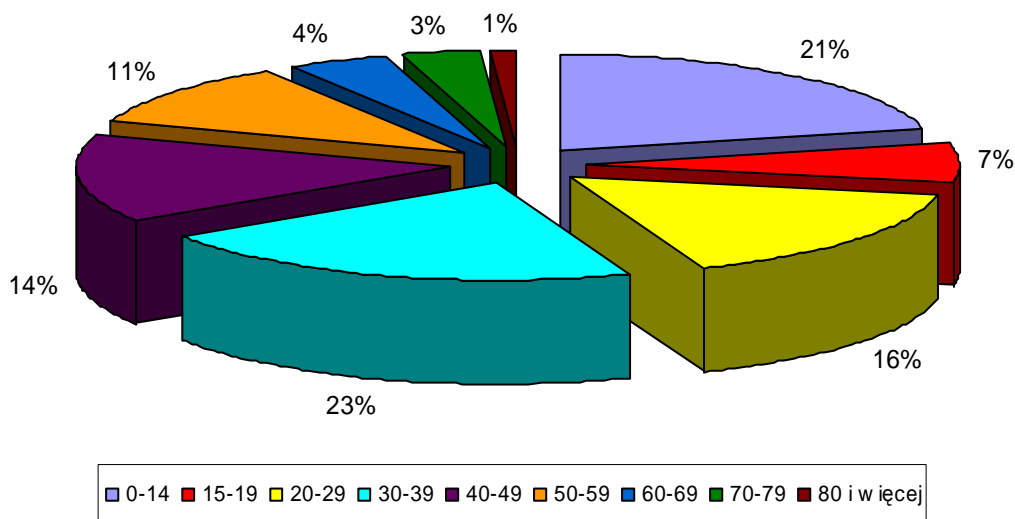
Tabela 11. Zestawienie uczniów i absolwentów szkół podstawowych w Gminie Kołbaskowo

szkoły podstawowe					
uczniowie			absolwenci		
ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
645	331	314	111	65	46

Źródło: Dane statystyczne z dnia 30.06.2006 roku, Baza Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Pod względem struktury wieku mieszkańców gmina jest jednostką relatywnie młodą. Wykres prezentuje liczbę ludności gminy w rozbiciu na grupy wiekowe.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności w Gminie Kołbaskowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z dnia 30.06.2006 roku, Baza Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Na dzień 30.06.2006 roku ponad 93% obywateli Gminy nie ukończyło jeszcze 65 roku życia, a znaczna większość jest w wieku produkcyjnym. Korzystny rozkład demograficzny ludności potwierdza struktura mieszkańców w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym. Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym (czyli w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym łącznie) szacunkowo wynosi około 31,94% ogółu ludności. Według danych z tego okresu przyjmuje się, że jest to liczba 2 822 mieszkańców.

4.2. SIŁA ROBOCZA – KLUCZOWE KWALIFIKACJE, ROZMIAR I STRUKTURA BEZROBOCIA

Według danych z zamieszczanych na stronach Powiatowego Urzędu Pracy w Policach, w listopadzie 2007 roku na terenie Gminy Kołbaskowo zarejestrowanych było 417 bezrobotnych, wśród których 258 osób stanowiły kobiety. Szczegółowe dane, obrazujące liczbę bezrobotnych oraz zestawienie osób niepracujących ze względu na sytuację życiową w Gminie i Powiecie prezentują tabele w dalszej części punktu.

Tabela 12. Bezrobocie w powiecie polickim z podziałem na wykształcenie

Powiat policki			
Wykształcenie	ogółem	mężczyźni	kobiety
Suma	4 072	1 558	2 514
wyższe	296	67	229
policealne, średnie zawodowe	789	225	564
średnie ogólnokształcące	272	58	214
zasadnicze zawodowe	1 120	504	616
gimnazjalne i poniżej	1 595	704	891

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za rok 2007, Bank Danych Regionalnych, GUS.

Tabela 13. Bezrobocie w powiecie polickim – zestawienie miesięczne

m-c	Bezrobotni zarejestrowani w m-cu		Bezrobotni którzy podjęli pracę w m-cu		Ogółem na koniec m-ca sprawozdawczego				Stopa bezrobocia (%)	Wskaźnik bezrobocia (%)
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem		W tym z prawem do zasiłku			
					Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety		
Styczeń	406	204	115	66	4 179	2 553	690	416	18,8	9,5
Luty	276	130	216	111	3 977	2 425	662	407	18	9,1
Marzec	304	161	189	102	3 877	2 373	612	383	17,5	8,8
Kwiecień	318	157	200	106	3 777	2 323	602	382	17,1	8,4
Maj	298	171	153	89	3 731	2 303	591	375	16,9	8,3
Czerwiec	278	141	143	77	3 628	2 267	580	369	16,5	8,1
Lipiec	407	229	192	106	3 474	2 233	497	311	15,9	7,7
Sierpień	393	232	155	91	3 433	2 214	437	275	15,7	7,6
Wrzesień	385	222	165	111	3 472	2 256	407	259	15,9	7,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za rok 2007 z Powiatowego Urzędu Pracy w Policach.

Tabela 14. Bezrobocie w Gminie Kołbaskowo – zestawienie miesięczne

m-c	Bezrobotni zarejestrowani w m-cu		Bezrobotni którzy podjęli pracę w m-cu		Ogółem na koniec m-ca sprawozdawczego				Wskaźnik bezrobocia (%)
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem		W tym z prawem do zasiłku		
					Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	
Styczeń	49	25	15	12	527	314	114	63	9,2
Luty	33	14	25	10	497	305	105	59	8,7
Marzec	40	20	21	11	500	306	101	59	8,7
Kwiecień	40	20	24	14	493	299	93	53	8,1
Maj	28	16	15	9	482	296	90	50	8
Czerwiec	27	11	13	7	466	287	87	46	7,7
Lipiec	52	21	19	11	457	278	79	42	7,6
Sierpień	31	13	14	6	435	269	67	35	7,2
Wrzesień	48	24	15	8	452	285	59	32	7,5
Październik	57	26	38	29	435	268	54	29	7,2
Listopad	36	16	31	15	417	258	46	25	6,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za rok 2007 z Powiatowego Urzędu Pracy w Policach.

Tabela 15. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku w powiecie polickim

m-c	Do 25 roku życia		Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia		Długotrwałe bezrobocie		Powyżej 50 roku życia		Bez kwalifikacji zawodowych		Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Styczeń	779	487	44	35	2 568	1 638	914	427	1504	951	397	369
Luty	706	443	29	25	2 455	1 569	887	422	1408	888	377	351
Lipiec	626	406	32	20	2 209	1 477	791	391	1269	844	382	363
Czerwiec	651	403	25	15	2 258	1 481	817	402	1317	855	389	369
Marzec	689	417	28	23	2 408	1 537	865	413	1382	884	378	351
Kwiecień	686	412	34	23	2 340	1 506	844	406	1357	867	382	361
Maj	680	407	30	21	2 305	1 486	848	413	1366	878	381	364
Sierpień	640	421	28	21	2 139	1 433	786	385	1254	828	383	364
Wrzesień	671	445	43	37	2 132	1 447	802	390	1278	853	392	373

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za rok 2007 z Powiatowego Urzędu Pracy w Policach.

Porównując dane z roku 2006 i 2007 można zauważyć stały spadek w poziomie bezrobocia na terenie Gminy Kołbaskowo⁹. Zjawisko to może mieć swoje podłoże w zwiększeniu liczby ludności, która w ostatnich latach spowodowana była przede wszystkim przemeldowaniem mieszkańców Szczecina i okolic do nowo budowanych w Gminie. Migracja z dużych aglomeracji miejskich do okolicznych gmin jest obecnie powszechnie występującą tendencją.

Z powyższych analiz wynikać może również wzrost zainteresowania w okresach letnich ulega zatrudnieniem w tzw. systemie pracy sezonowej.

Reasumując można powiedzieć, że dotychczasowe działania przeprowadzone na terenie Gminy Kołbaskowo miały swoje odzwierciedlenie w zmniejszeniu bezrobocia. Dalsze prace w tym zakresie, które mają na celu przede wszystkim przyciągnąć do gminy nowych inwestorów zewnętrznych oraz zwiększenie działań w zakresie turystycznym mogą w przyszłości owocować zarówno dalszym zmniejszeniem poziomu bezrobocia, jak również pozytywnie wpłynąć na wizerunek regionu.

Do największych trudności związanych z bezrobociem i rozwojem rynku pracy na terenie Gminy Kołbaskowo zalicza się przede wszystkim:

1. wysoki stopień bezrobocia strukturalnego w związku ze stanem społecznego i ekonomicznego rozwoju w regionach, jak też w wyniku redukcji miejsc pracy,
2. niedostateczne dostosowanie i znaczenie instytucji oświatowych i wychowawczych, brak nowoczesnych centrów planowania kariery zawodowej,

⁹ Dane historyczne, publikowane na stronach Powiatowego Urzędu Pracy w Policach.

3. migracja z rejonów wiejskich, przede wszystkim przez młodych ludzi,
4. przeszkody kulturalne i językowe oraz niedostateczny poziom wiedzy uniemożliwiający stałe lub czasowe migracje w granicach Unii,
5. brak współpracy przy rozwoju systemów poszukiwania pracy i wąski zakres usług na terenie Gminy.

4.3. SZKOLNICTWO

Zgodnie z zadaniami określonymi w Ustawie z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. Nr 95 poz. 425, z późn. zm.) gmina zobowiązana jest do prowadzenia przedszkoli i szkół podstawowych oraz gimnazjów.

Na terenie gminy zlokalizowane są trzy obiekty szkolne, każdy z nich posiada salę gimnastyczną oraz zespół boisk. Szkoły znajdują się w miejscowościach:

- Będargowo - 8 pomieszczeń do nauki. Uczniami szkoły są dzieci z 9 miejscowości Gminy Kołbaskowo: Będargowa, Warzymic, Warnika, Bobolina, Małego Stobna, Stobna, Przylepu, Ostoi i Rajkowa.;
- Kołbaskowo - 16 pomieszczeń do nauki;
- Przecław - Zespół Szkół skupiający ponad 600 uczniów, dysponujący zapleczem sportowym.

5. ANALIZA I OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ GMINY ORAZ DOSTĘPNOŚCI ZEWNĘTRZNYCH**ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA****5.1. BUDŻET GMINY KOŁBASKOWO NA 2008 ROK**

Zgodnie z przedstawioną uchwałą budżetową, budżet gminy Kołbaskowo na 2008 rok zakłada dochody w wysokości 32 296 075 zł, zaś wydatki na poziomie 32 167 211 zł. Planowana nadwyżka budżetowa w kwocie 128 864 zł oraz przychody w wysokości 1 038 336 zł z nadwyżki wolnych środków na rachunkach bankowych, stanowią źródło sfinansowania przypadających w 2008 roku spłaty rat pożyczek.

Budżet opracowany został w oparciu o przewidywane wykonanie za rok 2007, planowaną inflację i ustalone stawki podatkowe. Projektuje się, że względem roku 2007 znacznie wzrosną wpływy ze sprzedaży składników majątku, co związane jest z przeznaczeniem do sprzedaży gruntów pod budownictwo mieszkaniowe. Środki te wykorzystane zostaną w całości na realizację zadań inwestycyjnych.

Struktura prognozowanych dochodów budżetu gminy w wysokości 32 296 075 zł przedstawia się następująco:

– dochody własne	24 377 020 zł
– subwencje	5 233 771 zł
– dotacje	2 677 151 zł
– środki z innych źródeł	8 133 zł

Dochody własne obejmują :

– podatki i opłaty lokalne	7 778 000 zł
– wpływy z majątku gminy	10 012 000 zł
– udziały we wpływach w podatku dochodowym	6 400 000 zł
– pozostałe dochody własne	187 000 zł

Podatki i opłaty lokalne stanowią 24,1% budżetu ogółem i są to wpływy z:

– podatku rolnego	830 000 zł
– podatku leśnego	6 020 zł
– podatku od nieruchomości	5 200 000 zł
– podatku opłacanego w formie karty podatkowej	24 000 zł
– podatku od spadków i darowizn	25 000 zł
– podatku od środków transportowych	305 000 zł
– podatku od czynności cywilno-prawnych	1 003 000 zł
– opłaty targowej	85 000 zł
– opłaty skarbowej	50 000 zł
– opłaty adiacenckiej	50 000 zł

– opłaty za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	200 000 zł
---	------------

Na dochody z majątku gminy w kwocie 10 012 000 zł składają się:

– wpływy ze sprzedaży składników majątku	9 800 000 zł
– wpływy z dzierżawy i najmu gruntów, lokali mieszkalnych i użytkowych	180 000 zł
– wpływy z użytkowania wieczystego	32 000 zł

Pozostałe dochody własne w wysokości 187 000 zł to:

– opłaty z usług cmentarnych	1 000 zł
– odsetki od środków na r-ch bankowych i lokat pieniężnych	100 000 zł
– odsetki od podatników z tytułu nieterminowych wpłat podatków i opłat	45 000 zł
– opłata za pobyt dzieci w przedszkolu publicznym w Kołbaskowie	40 000 zł
– dochód uzyskiwany w związku z realizacją zadań zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych	1 000 zł

Udziały w podatkach dochodowych od osób fizycznych i osób prawnych wynoszą 6 400 000 zł, to odpowiednio:

– podatek PIT	6 000 000 zł
– podatek CIT	400 000 zł

W 2008 roku udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniesie 36,49 %.

W 2008 roku ustalona subwencja dla gminy w kwocie 5 233 771 zł przekazywana będzie w następujących częściach:

– równoważącej	66 137 zł
– wyrównawczej	442 042 zł
– oświatowej	4 725 592 zł

Zaplanowane przez gminę na 2008 rok dochody z tytułu dotacji celowych w wysokości 2 677 151 zł obejmują:

1. dotacje celowe z budżetu państwa	2 665 151 zł
– w tym na realizację bieżących zadań zleconych przez administrację rządową	2 316 440 zł
– w tym dofinansowanie zadań własnych gminy	348 711 zł
2. dotacja celowa otrzymana na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jst	12 00 zł

Środki z innych źródeł w wysokości 8 133 zł to środki z budżetu UE na dofinansowanie realizowanego w Zespole Szkół w Przecławiu projektu pn. "Szkoła równych szans".

W budżecie gminy na 2008 rok ujęto tylko te źródła dochodów, które gwarantują realność wpływów.

Struktura prognozowanych wydatków budżetu gminy w wysokości 32 167 211 zł przedstawia się następująco:

– wydatki bieżące (osobowe i rzeczowe)	19 879 629 zł
– wydatki inwestycyjne	12 287 582 zł

Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem wynosi 61,8%, natomiast wydatków inwestycyjnych 38,2 % .

W ramach planowanych wydatków inwestycyjnych finansowane będą następujące zadania:

Przebudowa drogi gminnej w Siadle-Dolnym	50 000 zł
Przebudowa dróg gminnych w Stobnie	2 972 812 zł
Modernizacja dróg (powiatowych) w obszarach zabudowanych (chodniki)	500 000 zł
Budowa chodnika w ciągu m.Rajkowo	12 000 zł
Poprawa jakości wody poprzez likwidację rur azbestowo-cementowych (wymiana sieci)	200 000 zł
Budowa zbiornika retencyjnego wraz z przebudową głównych ciągów melioracyjnych w obrębie Ustowo, Warzymice, Przecław	1 000 000 zł
Wykonanie kanalizacji deszczowej ul. Mierzyńska	250 000 zł
Uzbrojenie terenów przemysłowych	1 000 000 zł
Ocieplenie budynku w Kołbaskowie 105	30 000 zł
Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Cukrowej – Rajkowo	60 000 zł
Budowa schroniska dla zwierząt	300 000 zł
Oświetlenie drogi krajowej Nr 13 od m. Przecław do granicy administracyjnej m Szczecina wraz z oświetleniem ścieżki rowerowej i chodnika na odcinku od granicy administracyjnej m.Szczecina do wjazdu na osiedle Zielone Pole gm. Kołbaskowo	690 000 zł
Oświetlenie drogi gminnej w Przecławiu	50 000 zł
Przebudowa budynku gospodarczego na świetlicę wiejską w Barnisławiu	30 000 zł
Przebudowa świetlicy wiejskiej w Będargowie	511 020 zł
Budowa Europejskiego Centrum Wsparcia Młodzieży w Przecławiu	3 496 750 zł

Budowa gimnazjum na nieruchomości Zespołu Szkół w Przecławiu	30 000 zł
Rezerwa celowa na zadania w zakresie gospodarki wodnej	700 000 zł
Zakupy inwestycyjne	405 000 zł

Na remonty bieżące istniejącej infrastruktury komunalnej planuje się wydać 1 078 500 zł i będą to remonty dróg (350 000 zł), przystanków autobusowych (20 000 zł), placów zabaw (10 000 zł), oświetlenia ulicznego (70 000 zł), szkół podstawowych i przedszkoli (330 000 zł), budynków komunalnych (72 000 zł), świetlic wiejskich (114 000 zł), strażnic OSP (65 000 zł), budynku Urzędu Gminy (47 500 zł).

Wydatki w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej, wraz z uszczegółowieniem pozycji o największej wartości, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Wydatki budżetowe według działów klasyfikacji budżetowej

Wydatki budżetowe według działów klasyfikacji budżetowej			
Numer działu	Nazwa	Uszczegółowienie	Kwota
010	Rolnictwo i łowiectwo		1 500 500
		Melioracje wodne	1 020 000
		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	460 000
020	Leśnictwo		2 000
600	Transport i łączność		4 515 412
		Lokalny transport zbiorowy	440 000
		Drogi publiczne gminne	3 988 912
630	Turystyka		63 000
700	Gospodarka mieszkaniowa		1 766 060
		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	1 354 000
710	Działalność usługowa		645 000
		Finansowanie planów zagospodarowania przestrzennego	460 000
		Opracowania geodezyjne	120 000
750	Administracja publiczna		2 742 800
		Wydatki Rady Gminy	180 000
		Wydatki Urzędu Gminy	2 365 000
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa		1 440
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona ppoż.		341 605
757	Obsługa długu publicznego		270 000
758	Różne rozliczenia		1 080 000
		Rezerwa ogólna	300 000
		Rezerwa celowa	780 000
801	Oświata i wychowanie		11 997 994
		Szkoły podstawowe	7 873 340
		Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	281 870
		Przedszkola	1 141 310
		Gimnazja	1 867 480
		Dowożenie uczniów do szkół	456 660
		Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół	218 290
851	Ochrona zdrowia		271 260
852	Pomoc społeczna		3 518 470
		Świadczenia rodzinne i zaliczka alimentacyjna	1 989 000
		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	551 000
		Dodatki mieszkaniowe	240 000
		Ośrodki Pomocy Społecznej	474 870
854	Edukacyjna opieka wychowawcza		283 220
		Świetlice szkolne	169 870
		Pomoc materialna dla uczniów	112 500
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		1 855 000
		Utrzymanie zieleni w Gminie	280 000
		Schroniska dla zwierząt	300 000
		Oświetlenie ulic, placów, dróg	1 139 000
921	Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego		888 220
		Świetlice wiejskie	718 220
		Biblioteka	112 000
926	Kultura fizyczna i sport		425 230

5.2. PROGRAMY SAMORZĄDOWE I RZĄDOWE

Fakt istnienia dokumentu „Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do 2020 roku” sprawia, że strategie oraz plany rozwoju lokalnego opracowywane przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego powinny w swojej strukturze posiadać uszczegółowienie nadrzędnych celów strategicznych przyjętych na poziomie regionalnym. Przyjęcie takiego podejścia pozwala na zachowanie spójności pomiędzy strategią nadrzędną (wiodącą), a strategiami oraz planami rozwoju kreowanymi przez społeczności lokalne.

W celu uzyskania spójności planu rozwoju lokalnego gminy ze strategią województwa zachodniopomorskiego, Gmina Kołbaskowo uczestniczyła w pracach nad strategią wojewódzką poprzez:

- przekazywanie informacji źródłowych (ankiety), które umożliwiły opracowanie informacji o stanie województwa,
- opiniowanie i uzgadnianie propozycji rozstrzygnięć i głównych kierunków rozwoju województwa.

Postanowienia uchwalonej strategii województwa zachodniopomorskiego stanowią kierunkową wytyczną dla określenia priorytetowych działań Gminy, której zadania winny być szczegółowym rozwinięciem założonych celów strategicznych. Niniejszy Plan Rozwoju jest zgony z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, a tym samym pozwala na ujęcie przedsięwzięć inwestycyjnych Gminy w programie wojewódzkim, który uzyska realne wsparcie finansowe ze źródeł krajowych i europejskich.

Dla Gminy Kołbaskowo, powiązanie planu rozwoju lokalnego ze strategią województwa zachodniopomorskiego należy postrzegać w zapisach szczegółowych dotyczących zawartości merytorycznej poszczególnych celów strategicznych w wymiarze regionalnym. W opisywanej Strategii Wojewódzkiej zostały one sformułowane następująco:

1) Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania

Cele kierunkowe:

- Wzrost innowacyjności gospodarki,
- Rozwój i promocja produktów turystycznych regionu,
- Wspieranie współpracy i rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- Wspieranie wzrostu eksportu,
- Rozwój gospodarki morskiej,
- Restrukturyzacja i wspieranie prorynkowych form produkcji rolnej i rybołówstwa w tym aktywizacja obszarów wiejskich w kierunku ich wielofunkcyjnego rozwoju i wzrostu efektywności rolnictwa.

2) Wzmacnianie mechanizmów rynkowych i otoczenia gospodarczego

Cele kierunkowe:

- Podnoszenie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego,
- Popieranie rozwoju lokalnych produktów i usług,
- Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu.

3) Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu

Cele kierunkowe:

- Wzmocnienie roli Szczecina – stolicy regionu oraz Koszalina – krajowego ośrodka równoważenia rozwoju,
- Wspieranie rozwoju struktur funkcjonalno-przestrzennych,
- Aktywizacja regionalnych ośrodków rozwoju liczących od 20 do 100 tys. mieszkańców,
- Rewitalizacja i rozwój obszarów wiejskich z uwzględnieniem małych miast do 20 tys. mieszkańców,
- Stworzenie efektywnego, dostępnego i zintegrowanego systemu transportowego,
- Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rynku mieszkaniowego

4) Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami

Cele kierunkowe:

- Usuwanie skutków i przeciwdziałanie degradacji środowiska,
- Zachowanie, ochrona i odtwarzanie walorów i zasobów środowiska naturalnego,
- Racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi regionu,
- Wykorzystanie zasobów odnawialnych źródeł energii,
- Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych.

5) Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności

Cele kierunkowe:

- Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich,
- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych,
- Budowanie społeczeństwa uczącego się,
- Wzmacnianie środowiskowej roli systemu edukacyjnego i europejskiej współpracy w edukacji,
- Budowanie społeczeństwa informacyjnego,
- Poprawa przestrzennej i zawodowej struktury rynku pracy, wzrost mobilności zawodowej ludności,
- Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych,
- Współpraca międzynarodowa, transgraniczna i regionalna.

6) Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu

Cele kierunkowe:

- Wzmacnianie tożsamości społeczności lokalnych,
- Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego,
- Wzmacnianie więzi i warunków funkcjonowania rodziny,

- Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności,
- Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym,
- Rozwój sportu i rekreacji, promocja zdrowego stylu życia,
- Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa zdrowotnego,
- Wspieranie działań aktywizujących rynek pracy,
- Przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej,
- Stworzenie systemu realizacji zadań polityki socjalnej.

Wymienione cele strategiczne i kierunkowe ukazują wielość i złożoność wyzwań oraz problemów. Powinny być one realizowane stosownie do oczekiwań społeczności lokalnej oraz możliwości wykonawczych na terenie Gminy Kołbaskowo.

Władze gminy biorą czynny udział w pozyskiwaniu środków finansowych w ramach programów samorządowych i rządowych. Podstawowe zewnętrzne źródła finansowania gminy (obecne i potencjalne) to m.in.:

fundusze strukturalne Unii Europejskiej:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
 - Europejski Fundusz Socjalny,
 - Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej.
- fundusz Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki,
 - fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na szczeblu narodowym, wojewódzkim i powiatowym,
 - Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych,
 - Europejski Bank Inwestycyjny.

Pozabudżetowe źródła finansowania, szczególnie te o charakterze pomocy bezzwrotnej (fundusze strukturalne, dotacje z różnego rodzaju funduszy), pozwolą na realizowanie ważnych dla gminy inwestycji bez nadmiernego obciążenia budżetu.

5.3. PARTNERSTWO PUBLICZNO-PRYWATNE

Kierując się doświadczeniem ekonomistów amerykańskich badających rozwój współpracy sektora publicznego i prywatnego należy stwierdzić, że partnerstwo to oznacza zazwyczaj wspólne inicjatywy tych sektorów, jak również kooperację administracji rządowej, biznesu i sektora cywilnego. Każdy z uczestników partnerstwa wnosi odpowiednie zasoby (finansowe, ludzkie, techniczne lub niematerialne, tzn. wsparcie polityczne albo informacyjne, itp.) i uczestniczy w procesie decyzyjnym. Definicję tę precyzuje *The US General Accounting Office* podkreślając, że partnerstwo publiczno-prywatne jest kontraktem pomiędzy partnerami publicznymi i prywatnymi,

zawartym w celu odbudowy, zaprojektowania, obsługi, nadzoru, i/lub zarządzania urządzeniami lub systemami, w całości lub w części, dla realizacji celu publicznego. Podkreślić tutaj należy, iż partner prywatny oczekuje satysfakcjonującej stopy zwrotu, a publiczny – wysokiej jakości usług.

Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego w Unii Europejskiej związany jest z tym, iż budżety państw wycofują się z finansowania określonych przedsięwzięć infrastrukturalnych takich, jak lotniska, drogi, mosty, tunele, oczyszczalnie ścieków. Państwo w takich wypadkach ogranicza się do roli nadzorczej i skupia się na kreowaniu nowych szans i możliwości przez tworzenie korzystnych warunków działania dla inwestorów prywatnych.¹⁰

Rozwiązania organizacyjno-prawne stosowane w krajach zachodnich, pozwalają wyróżnić co najmniej trzy metody zawiązania partnerstwa publiczno-prywatnego:

1. gmina zleca świadczenie usług;
2. umowy o zarządzanie;
3. umowy typu BOT¹¹.

W ramach zlecenia przez gminę świadczenia usług, można mówić o dwóch wariantach majątkowych. W pierwszym, niewymagającym dzierżawy mienia komunalnego, zleceniobiorca operuje na mieniu sektora publicznego. Taka forma ma zastosowanie w przypadku prostych zadań: dokonywanie rozliczeń z odbiorcami usług komunalnych, instalowanie i odczytywanie wodomierzy, kontrola legalności przejazdów transportem publicznym. Drugi wariant dotyczy sytuacji, gdy zleceniobiorca dysponuje własnymi środkami trwałymi, na przykład: remonty sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, remonty dróg, eksploatacja i utrzymanie fragmentów infrastruktury komunalnej (wodociągowej, kanalizacyjnej, torowisk, itd.).

W sytuacji z dzierżawą mienia stanowiącego własność komunalną, odbiorcy usług są klientami przedsiębiorcy prywatnego. Wówczas, zleceniobiorca prowadzi działalność operacyjną na majątku komunalnym pobierając wynagrodzenie za usługi. Jednocześnie nie ma on obowiązku realizowania inwestycji, ale ponosi opłatę dzierżawną (powinna zapewnić odtworzenie majątku).

Druga wyróżniona grupa umów to umowy o zarządzanie, tzw. kontrakty menedżerskie. Ich zaletą jest podniesienie efektywności działania komunalnych podmiotów gospodarczych. Kontrakt zostaje zawarty z osobą (osobami) fizyczną lub prawną, w formie umowy o pracę lub umowy

¹⁰ K. Szczepaniak: *Partnerstwo publiczno-prywatne instrumentem w zarządzaniu finansami samorządów terytorialnych w Polsce*, [w] Zarządzanie Finansami. Finansowanie Przedsiębiorstw w UE. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2004, s. 143-150.

¹¹ BOT jest jednym z najbardziej popularnych podejść do stopniowej prywatyzacji infrastruktury. W projektach typu BOT, sektor publiczny przekazuje ryzyka do sektora prywatnego. Zastosowanie koncepcji BOT umożliwia prywatnemu sektorowi bezpośrednie inwestowanie w takie projekty, jak budowa dróg, mostów czy elektrowni. *Build* - buduj, *Operate* - eksploatuj, *Transfer* – przekaz.

cywilno-prawnej i dotyczy działalności operacyjnej, inwestycyjnej oraz finansowej firmy, opracowania strategii rozwoju, nadzoru lub innych zadań.

Ostatnia grupa wyodrębnionych kontraktów to umowy dotyczące modernizacji i technicznego rozwoju infrastruktury oraz finansowania inwestycji infrastrukturalnych. Wyróżnia się 3 najważniejsze formy:

- podmiot prywatny finansuje i realizuje inwestycję (zarządza procesem inwestycyjnym) a po zakończeniu inwestycji sprzedaje infrastrukturę podmiotowi publicznemu (samorządowi lub spółce);
- podmiot prywatny finansuje i realizuje inwestycję, po czym wdzierżawia ją podmiotowi publicznemu. Po okresie dzierżawy jej przedmiot może stać się własnością podmiotu publicznego. Jeżeli po zapłaceniu wszystkich rat (leasingowych), pokrywających raty kapitałowe i zysk (leasingodawcy), (leasingowane) mienie przeszłoby na własność podmiotu publicznego, to mamy do czynienia z leasingiem finansowym;
- podmiot prywatny finansuje i realizuje inwestycję, zajmując się jednocześnie eksploatacją i utrzymaniem infrastruktury oraz pobieraniem opłaty za świadczenie usług prowadzonych w oparciu o infrastrukturę. Następnie po okresie zamortyzowania mienia i osiągnięciu określonego zysku, przekazuje własność infrastruktury podmiotowi publicznemu (BOOT - ang. *Build-Own-Operate-Transfer*).

Podpisując kontrakt, strony muszą mieć na uwadze długoterminową strategię rozwoju usług uwzględniającą potencjalne zapotrzebowanie i zdolność nabywczą odbiorców usług oraz analizy planowanych wydatków inwestycyjnych i eksploatacyjnych. Istniejący majątek musi zostać zinwentaryzowany oraz określony musi zostać program jego eksploatacji i modernizacji, nowe inwestycje oraz standardy jakości technicznej majątku. Istotną kwestią jest opracowanie standardów jakości usług, metod ich dostarczania, wpływu na środowisko.

Strony wspólnie muszą zdecydować o horyzoncie czasowym kontraktu (umowy). W zakresie organizacyjno-prawnym i finansowym partnerzy ustalają strukturę regulacyjną, monitoring oraz zakres i zasady kontroli (tj. wpływ na stanowienie opłat za usługi, procedury decyzyjne i nadzorcze, zakresy kompetencji, bezpieczeństwo i stabilizacja działań, m.in. przez zastosowanie stałych klauzul cenowych, lub formuł taryfowych)¹².

Struktury oparte na zasadzie partnerstwa publiczno - prywatnego znajdują coraz szersze zastosowanie na rynkach finansowych dla finansowania projektów inwestycyjnych. Są z powodzeniem stosowane zwłaszcza w dużych projektach infrastrukturalnych, w których projekt

¹² K. Szczepaniak: *Partnerstwo publiczno-prywatne instrumentem w zarządzaniu finansami samorządów terytorialnych w Polsce*, [w] Zarządzanie Finansami. Finansowanie Przedsiębiorstw w UE. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2004, s. 143-150.

służy powstaniu aktywów o znacznej wartości. Również, przedsięwzięcia infrastrukturalne są realizowane zwykle w warunkach naturalnego monopolu, co zapewnia stabilne i względnie łatwe do prognozowania poziomy przychodów.

Należy wyróżnić następujące czynniki sukcesu projektów partnerstwa publiczno-prywatnego:

- właściwe regulacje prawne;
- silne porozumienie polityczne;
- instytucjonalne „know-how”;
- wypłacalność finansowa;
- porozumienie co do zadań i odpowiedzialności za poszczególne rodzaje ryzyk spoczywających na obu sektorach: publicznym i prywatnym.

Funkcjonowanie samorządów terytorialnych w Polsce przebiega obecnie pod presją kryzysu finansów publicznych państwa. Powoduje to konieczność doskonalenia metod zarządzania finansami komunalnymi, w celu maksymalizacji efektów uzyskiwanych z angażowania środków, np. w rozwój infrastruktury. Jak dowodzą raporty z projektów zrealizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, wyróżnić należy trzy główne zalety tego typu przedsięwzięć:

1. korzystanie z wiedzy i doświadczenia sektora prywatnego wpływa bezpośrednio na wzrost efektywności i jakości świadczonych usług publicznych;
2. zmniejszenie wolumenu zaangażowania środków publicznych w poszczególne projekty, z uwagi na korzystanie z kapitału prywatnego;
3. zwiększenie szans na zgromadzenie przez sektor publiczny środków na sfinansowanie wkładu własnego w projektach współfinansowanych z funduszy strukturalnych i funduszu spójności Unii Europejskiej¹³.

Partnerstwo publiczno-prywatne daje dużo możliwości tak gminie, jak i przedsiębiorcom. Projekty, w których gmina i przedsiębiorcy są partnerami nie są zbyt powszechne, ale w niedługim czasie takie rozwiązania powinny stać się codziennością, gdyż odpowiednie połączenie zasobów prywatnych i gminny przynosi korzyści wszystkim stronom.

Intencją władz Gminy jest maksymalnie szerokie wykorzystanie partnerstwa prywatno-publicznego jak też partnerstwa publiczno-publicznego. W tym drugim przypadku chodzi przede wszystkim o współpracę z innymi gminami, w tym głównie sąsiednimi.

¹³ Szczepaniak K.: *Partnerstwo publiczno-prywatne nowym instrumentem w zarządzaniu finansami samorządów terytorialnych w Polsce*. [w] Zarządzanie Finansami. Finansowanie Przedsiębiorstw w UE. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2004, s. 143-150.

6. ANALIZA SWOT

Tabela 17. Analiza SWOT – zewnętrzne uwarunkowania Gminy Kołbaskowo

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju		
Kategoria uwarunkowań	Mocne strony	Stabe strony
Międzynarodowe	Funkcjonowanie komisji Inwestycji Promocji i Integracji Europejskiej. Współpraca w ramach Euroregionu Pomerania. Funkcjonowanie komórki ds. Inwestycji, ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami i promocji. Przystąpienie Polski do układu z Schengen.	Brak polityki informacyjnej dot. UE na szczeblu gminy. Brak komórki wspomagającej przedsiębiorców zagranicznych w zakładaniu działalności gospodarczej. Słaba promocja regionu. Ukierunkowanie pomocy finansowej do wschodniej części kraju.
Wynikające z polityki państwa, sytuacji gospodarczej, prawnej i społecznej	Polityka państwa ukierunkowana na przeciwdziałanie bezrobociu. Rozwój punktów informacji o UE. Polityka państwa dot. kształtowania krajowej sieci ekologicznej. Polityka kształtowania wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.	Brak informacji na szczeblu gminy o możliwościach zaciągania kredytów (pożyczek) na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Brak wsparcia przedsiębiorców w uzyskaniu kredytów.
Wynikające z położenia Gminy	Korzystne położenie gminy na terenie przygranicznym. Bliskość głównych szlaków komunikacyjnych. Bliskość Szczecina.	Minimalna współpraca przygraniczna. Mała liczba połączeń komunikacyjnych między Polską a Niemcami. „Oddalenie” od powiatu. Brak korzystnych połączeń komunikacyjnych między Kołbaskowem a Policami.
Kategoria uwarunkowań	Szanse	Zagrożenia
Międzynarodowe	Możliwość nawiązania lokalnej współpracy z Niemcami oraz innymi mieszkańcami UE. Zniesienie granicznej kontroli ruchu.	Działanie przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych w warunkach bezpośredniej konkurencji firm zachodnich.
Wynikające z polityki państwa, sytuacji gospodarczej, prawnej i społecznej	Preferencyjne kredyty. Możliwość subwencji i dotacji celowych. Prognozowany wzrost gospodarczy regionu, wyższy od przeciętnej krajowej.	Ograniczony dostęp do kredytów bankowych. Czasochłonne formalności dot. uzyskania kredytu. Sposób realizowania programów przeciwdziałaniu bezrobociu.
Wynikające z położenia Gminy	Bliskość rzeki Odry. Duży obszar potencjalnych terenów inwestycyjnych graniczących ze Szczecinem. Możliwości rozwoju turystyczno-rekreacyjnego.	Marginalizacja Szczecina jako ośrodka przemysłowego, naukowego i kulturalnego.

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kołbaskowo

Tabela 18. Analiza SWOT – wewnętrzne uwarunkowania Gminy Kołbaskowo

Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju		
Kategoria uwarunkowań	Mocne strony	Stabe strony
Strefa ekologiczna	Użytki rolne zajmują 65% powierzchni gminy. Rezerwaty, parki krajobrazowe. Grunty o wysokiej przydatności rolniczej. Brak przedsiębiorstw produkcyjnych zagrażających czystości ekologicznej Odry (ekosystem).	Problem wysypiska śmieci oraz czystości Odry.
Ludność	Dobrze wykształcona sieć osadnicza. Ciągły napływ osadników.	Duże zróżnicowanie stanu rozwoju społecznego w poszczególnych miejscowościach gminy. Mała aktywność policji. Brak wsparcia przedsiębiorców w uzyskaniu kredytów. Brak narzędzi ułatwiających rozpoczęcie działalności gospodarczej na terenie gminy. Konsumpcja znacznych środków publicznych, które w innych okolicznościach mogłyby być wykorzystane na inne cele (pomoc społ., bezrobocie). Niski poziom wykształcenia oraz niewystarczające lub niewłaściwe kwalifikacje zawodowe.
Szkolnictwo	Powszechny dostęp do szkolnictwa publicznego. Dobrze wyposażona baza szkolno-wychowawcza.	Nie w pełni wykorzystany potencjał szkół. Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych.
Kategoria uwarunkowań	Szanse	Zagrożenia
Strefa ekologiczna	Możliwość wykorzystania walorów krajobrazowych w promocji Gminy oraz rozwoju turystyczno-rekreacyjnego. Funkcjonowanie nowej oczyszczalni w Szczecinie i nowych obiektów w górnym biegu rzeki.	Składowanie i transport ładunków niebezpiecznych.
Ludność	Funkcjonowanie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Duża liczba potencjalnych pracowników produkcyjnych dla przedsięwzięć inwestycyjnych	Ruchy migracyjne. Systematyczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 2010 roku obniży się o 6%) co oznacza starzenie się społeczeństwa. Niska aktywność społeczna (wybory, organizacje środowiskowe). Zagrożenie patologiami społecznymi (alkoholizm, narkomania). Wzrost przestępczości (kradzieże z włamaniem, kradzieże mienia). Bezrobocie. Wchodzenie na rynek pracy wyżu demograficznego. Systematyczny wzrost zjawiska ubóstwa społecznego. Brak aktywności społecznej i gospodarczej grup ludności w stanie ubóstwa (ograniczone możliwości kształcenia, pozyskanie kwalifikacji zawodowych).
Szkolnictwo	Możliwości wykorzystania szkół jako centrów informacji o UE. Możliwość wykorzystania zaplecza szkół do celów dydaktycznych dla dorosłych i młodzieży.	Niż demograficzny, konieczność likwidacji i łączenia placówek oświatowych.

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kołbaskowo.

Tabela 19. Analiza SWOT – sfera gospodarcza Gminy Kołbaskowo

Sfera gospodarcza		
Kategoria uwarunkowań	Mocne strony	Stabe strony
Gospodarka pozarolnicza	Duży potencjał terenów inwestycyjnych. Brak kontroli granicznej w ruchu z Niemcami. Bliskość szlaków komunikacyjnych. Możliwość lokalizacji osiedli mieszkaniowych.	Niekorzystna struktura wielkościowa i własnościowa podmiotów gospodarczych (małe firmy liczące do 5 pracowników stanowią 92% ogółu). Niekorzystna struktura branżowa podmiotów gospodarczych (działalność handlowa i usługowa, niski udział działalności produkcyjnej). Słaby rozwój instytucji finansowych i instytucji otoczenia – wspomaganie biznesu (firmy konsultingowe, biura rachunkowe, inkubatory gospodarcze).
Rolnictwo	Typowo rolny charakter gminy (zasoby ziemi oraz znacząca produkcja rolna). Wysoka klasa bonitacyjna gleb.	Niska rentowność gospodarstw rolnych. Zacofanie techniczne gospodarstw rolnych.
Turystyka	Położenie gminy na trasie międzynarodowej. Krajobrazowe walory turystyczne.	Brak promocji walorów turystycznych. Brak obiektów kulturalnych otwartych na turystów. Mała baza noclegowa i gastronomiczna na terenie Gminy.
Kategoria uwarunkowań	Szanse	Zagrożenia
Gospodarka pozarolnicza	Referent Inwestycji, ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami i promocji.	Stosunkowo duża konkurencja gmin sąsiadujących
Rolnictwo	Wysoka pozycja rolnictwa w gminie. Możliwość stworzenia grupy producentów. Zdrowa żywność. Obniżenie podatków	Ekspansja przemysłu i budownictwa na terenach rolniczych
Turystyka	Rosnące zainteresowanie rozwojem agroturystyki, postrzeganej jako czynnik aktywizujący gospodarkę na obszarach wiejskich. Możliwość rozwoju turystyki rowerowej, żeglarstwa, turystyki wodnej.	Działania promujące turystykę coraz częściej podejmowane przez gminy sąsiadujące

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kołbaskowo.

Tabela 20. Analiza SWOT – infrastruktura techniczna Gminy Kołbaskowo

Infrastruktura techniczna		
Kategoria uwarunkowań	Mocne strony	Słabe strony
Komunikacja	Rozwinięta sieć dróg (krajowych wojewódzkich, powiatowych i gminnych). Istnienie drogi wodnej – Odry. Dobrze rozwinięta sieć transportu pasażerskiego.	Słaba jakość dróg. Słaby rozwój żeglugi śródlądowej. Niewystarczająca lub niedogodna częstotliwość ruchu środków transportu.
Energetyka, ciepłownictwo i gazownictwo	Oparcie systemu energetycznego na gazie ziemnym. Dobrze rozwinięta sieć gazowa na terenie gminy. Sieć gazownicza w pełni pokrywająca aktualne zapotrzebowanie na gaz ziemny.	Brak przyłączy gazowych do budynków ze względu na ubóstwo mieszkańców. Duża liczba źródeł ciepła wytwarzających energię w oparciu o paliwo stałe.
Elektroenergetyka	Określenie w Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzeni terenów przeznaczonych pod budowę farm wiatraków.	Słabo rozwinięta sieć elektroenergetyczna. Brak wykorzystania źródeł energii odnawialnej.
Telekomunikacja	Wysoki wskaźnik telefonizacji. Wysoki poziom zaspokojenia potrzeb telekomunikacyjnych mieszkańców miejscowości gminnych. Popularność telefonii komórkowej. Rozszerzenie bezprzewodowego dostępu do Internetu.	Słabe możliwości rozwoju Internetu - brak infrastruktury, odległość od Gminy, wysokie koszty.
Gospodarka wodno-ściekowa	Wysoki stopień pokrycia gminy siecią wodociagową. Wyposażenie wszystkich miejscowości w sieć wodociagową.	Wysokie ceny za zużycie wody i odprowadzanie ścieków.
Gospodarka odpadami stałymi	Istnienie oczyszczalni ścieków.	Istnienie wysypiska śmieci dla Szczecina w Smoleńcinie. Duża liczba nielegalnych wysypisk śmieci.
Kategoria uwarunkowań	Szanse	Zagrożenia
Komunikacja	Żegluga śródlądowa jest podstawowym kierunkiem rozwoju komunikacji dla UE. Polityka państwa zmierzająca do rozwoju żeglugi bliskiego zasięgu. Powstanie Biura Promocji Żeglugi Morskiej Bliskiego Zasięgu (Port Szczecin). Rozwój "autostrad wodnych", w tym szlaku Odry, w transporcie śródlądowym.	Wzrost znaczenia transportu kolejowego i lotniczego
Elektroenergetyka	Duże zasoby energii odnawialnej w postaci rzeki Odry. Duży potencjał energii wiatrowej. Możliwość wykorzystania metanu na wysypisku odpadów komunalnych jako nośnika energii.	
Telekomunikacja	Rozwój nowych firm świadczących usługi telekomunikacyjne.	
Gospodarka wodno-ściekowa		
Gospodarka odpadami stałymi	Możliwość prowadzenia zyskowej polityki gospodarki odpadami	Odpady komunalne stanowią potencjalne zagrożenie zdrowia i życia ludności (toksyczność, palność, wybuchowość, zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne)

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kołbaskowo.

7. PROBLEMY STRATEGICZNE GMINY KOŁBASKOWO**WEDŁUG MIESZKAŃCÓW****7.1. ANALIZA ANKIET**

W roku 2004 na terenie Gminy Kołbaskowo przeprowadzono ankietę dotyczącą najważniejszych dziedzin z zakresu funkcjonowania Urzędu oraz życia społecznego. Porównanie odpowiedzi na zadane w ankiecie pytania, pomiędzy młodzieżą, mieszkańcami i radnymi.

Tabela 21. Wyniki badań ankietowych mieszkańców Gminy Kołbaskowo (w kolejnych pytaniach ankietowani oceniali realizację zadań gminy w skali 0-6, następnie wyliczono średnią dla poszczególnych odpowiedzi, w ramach danej grupy)

Zadania Gminy	Mieszkańcy	Młodzież	Radni i urzędnicy
Ochrona porządku publicznego	2,48	2,74	3,5
Komunikacja w Gminie	2,64	3,29	3,4
Utrzymanie terenów gminnych	1,82	2,77	2,4
Utrzymanie bibliotek	3,44	3,45	4
Dostarczanie wody	4,52	4,89	4,5
Utrzymanie szkół i przedszkola	4,43	4,67	5,4
Usuwanie i składanie odpadów	3,91	2,86	3,3
Utrzymanie obiektów sportowych	2,5	3,27	4,5
Ochrona środowiska	2,11	2,79	2,7
Zagospodarowanie przestrzenne Gminy	2,14	3,11	2,9
Świetlice środowiskowe	1,77	2,69	4,2
Oświetlenie ulic i dróg gminnych	3,7	3,47	3,4
Problematyka rozwiązywania problemów alkoholowych	2,11	2,28	3,6
Dowóz dzieci do szkół	4,14	3,36	3,7
Kultura fizyczna i sport	2,73	3,31	4,5
Działalność kulturalna	1,58	2,74	1,6
Przeciwdziałanie bezrobociu	1,12	1,58	2

Źródło: Opracowanie własne.

Analizy dokonano na podstawie 66 ankiet otrzymanych od dorosłych mieszkańców gminy (nie będących radnymi i urzędnikami), 98 ankiet od młodzieży oraz 10 ankiet od radnych i urzędników.

Z obliczeń wynika, iż radni wyżej oceniali pracę samorządu niż mieszkańcy Gminy i młodzież. Największe różnice w opiniach pomiędzy radnymi a mieszkańcami widać przy odpowiedziach na pytania o świetlice środowiskowe, utrzymanie obiektów sportowych, problematykę rozwiązywania problemów alkoholowych oraz kulturę fizyczną i sport.

Niskie oceny w wymienionych dziedzinach potwierdzają opinie, jakich mieszkańcy i młodzież udzielili odpowiadając na pytanie, jakie zadania Gmina powinna wykonać w najbliższej przyszłości w ich miejscowości? Na samym początku oczekiwań znajduje się między innymi utworzenie świetlicy dla młodzieży, boiska do piłki nożnej, rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Znamiennym jest, że w dziedzinach takich jak oświetlenie ulic, dowóz dzieci do szkoły, usuwanie i składanie odpadów radni ocenili realizację zadań w tym zakresie niżej niż mieszkańcy, ale wyżej niż młodzież, co sugeruje, że są świadomi problemów związanych z komunikacją w Gminie oraz oświetleniem dróg i ulic gminnych. Również te problemy są postrzegane przez mieszkańców jako bardzo ważne do rozwiązania.

Radni, mieszkańcy oraz młodzież odpowiadając na pytanie, co najbardziej lubią w Gminie w większości na głównym miejscu stawiali „bliskość Szczecina” oraz „spokój” i „zieleń”, zupełnie pomijając „czystość” i „porządek” oraz „działalność kulturalną”.

Odpowiadając na pytanie, co najbardziej utrudnia Pani/Panu życie w Gminie? zdecydowana większość zaznaczała odpowiedź „stan nawierzchni ulic”, „niesprawna komunikacja publiczna” oraz brak „infrastruktury rekreacyjnej”. Natomiast osób zaznaczających „hałas”, „zanieczyszczenie powietrza”, „system oczyszczania” było niewiele.

Jako najważniejsze atuty rozwojowe Gminy wszystkie grupy najczęściej na pierwszym miejscu stawiały „bliskość granicy”, na drugim „wolne tereny pod inwestycje”, natomiast na trzecim „walory turystyczne”. Na te trzy odpowiedzi głosowało 60-80% ankietowanych. Jedynie około 20% ankietowanych uważa za atut Gminy „przedsiębiorczość mieszkańców” oraz „dostępną infrastrukturę techniczną”.

Odpowiadając na pytanie, dotyczące najważniejszych problemów do rozwiązania młodzież uznała za takie bezrobocie - 76%, które zaznaczyły tę odpowiedź jako jeden z trzech najważniejszych problemów do rozwiązania, alkoholizm i narkomania (59%), przestępczość (33%). Natomiast mieszkańcy za najważniejsze uznali bezrobocie (90%), brak inwestorów (57%), alkoholizm i narkomania (50%).

7.2. PROBLEMY SPOŁECZNE

- wysokie bezrobocie,
- brak mieszkań socjalnych,
- alkoholizm, narkomania i inne patologie społeczne w rodzinach,
- wymagająca rozbudowy i modernizacji baza edukacyjno – sportowa,
- brak miejsc spotkań dla młodzieży (świetlice, dom kultury).

7.3. PROBLEMY ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

- brak segregacji i utylizacji odpadów,
- brak wysypisk śmieci – dzikie wysypiska.

7.4. PROBLEMY EKONOMICZNO-GOSPODARCZE

- brak ofert pracy w szczególności dla osób z niskimi kwalifikacjami,
- niedostateczne środki finansowe związane z funkcjonowaniem Gminy i realizowanymi przez nią zadaniami,
- zła sytuacja ekonomiczna wsi,
- brak połączeń komunikacyjnych,
- niewielka ilość małych i średnich przedsiębiorstw,
- brak inwestorów strategicznych.

7.5. PROBLEMY ZWIĄZANE Z INFRASTRUKTURĄ

- wysoki stopień dekapitalizacji majątku trwałego,
- niewystarczająca infrastruktura techniczna na obszarach wiejskich,
- słaby stan techniczny dróg,
- niedostateczna infrastruktura turystyczna.

8. PRIORYTETY ROZWOJU GMINY KOŁBASKOWO

8.1. PRIORYTETY

Pełna realizacja Planu Rozwoju Lokalnego wymaga stworzenia odpowiednich warunków w bliższym i dalszym otoczeniu Gminy.

Za najistotniejsze, z punktu widzenia realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kołbaskowo, uznano kontynuowanie i rozszerzenie następujących priorytetów:

Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności Gminy

Celem realizacji Priorytetu 1 jest wzrost atrakcyjności Gminy przez oddziaływanie na obecne mocne strony Gminy Kołbaskowo, głównie za pomocą inwestycji w infrastrukturę. Priorytetowo będą traktowane modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej wpływającej na rozwój potencjału Gminy jako całości.

W ramach Priorytetu 1 definiuje się 6 celów cząstkowych, których realizacja determinuje konkurencyjność Gminy:

1. Wzrost znaczenia Gminy jako miejsca inwestycji i koncentracji działalności gospodarczej, społecznej, turystycznej i kulturalnej;
2. Stwarzanie przyjaznego otoczenia gospodarczego sprzyjającego wzrostowi aktywności gospodarczej mieszkańców Gminy Kołbaskowo,
3. Poprawa powiązań infrastrukturalnych w Gminie dla zwiększenia możliwości równomiernego rozwoju gospodarczego, dostępu do zatrudnienia, nauki, kultury i wypoczynku,
4. Stwarzanie warunków do podejmowania działań prorozwojowych związanych z poprawą infrastruktury technicznej, społecznej i komunikacyjnej,
5. Uzupelnienie powiązań z krajowym i międzynarodowym układem transportowym,
6. Poprawa funkcjonowania transportu publicznego w Gminie,
7. Rozwój sieci gazowniczej i energetycznej, w tym z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

W dłuższej perspektywie rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawa połączeń pomiędzy ośrodkami regionalnymi powinna przyczynić się do zwiększenia mobilności zawodowej i przestrzennej mieszkańców, a tym samym wzrostu dostępu do zatrudnienia i nauki.

Środki przeznaczone na realizację działań i projektów w ramach Priorytetu 1 będą pochodzić z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz m.in. środków samorządowych, budżetu państwa i podmiotów prywatnych.

Priorytet 2. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w Gminie.

Podstawowymi warunkami dla wzmocnienia potencjału regionalnych zasobów ludzkich i zwiększenia szans indywidualnych osób na rynku pracy są: wzrost poziomu wykształcenia, podniesienie umiejętności zawodowych, nabycie nowych kwalifikacji zawodowych dostosowanych do specyficznych potrzeb regionalnego rynku pracy, jak również promocja innowacji, transfer wiedzy poprzez współpracę sektora badawczo-rozwojowego ze światem biznesu oraz promocja przedsiębiorczości.

Celem realizacji Priorytetu 2 jest stworzenie warunków dla rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym i regionalnym, a także poprawa zdolności do programowania i realizacji projektów w zakresie rozwoju zasobów ludzkich na tych szczeblach. Szczególne znaczenie ma realizacja działań mających na celu reorientację zawodową pracowników zanim staną się bezrobotnymi oraz przekwalifikowanie osób odchodzących z rolnictwa.

W ramach omawianego Priorytetu przewiduje się opracowanie zasad polityki oświatowej Gminy, które będą określały m.in. kierunki działań w zakresie: kształcenia i przekwalifikowania nauczycieli, wprowadzania klas zawodowych w gimnazjum, wspierania kółek zainteresowań, rozbudowy bazy oświatowej. Dodatkowo przewidziano również zwiększenie ofert zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych we wszystkich miejscowościach gminy, w oparciu o istniejące i planowane świetlice wiejskie.

Priorytet 3. Rozwój lokalny

Realizacja działań w ramach Priorytetu 3 ukierunkowana jest na wspomaganie procesu restrukturyzacyjnego rozwoju gminnego poprzez wsparcie lokalnych projektów z zakresu infrastruktury technicznej, infrastruktury turystycznej, kulturalnej i społecznej, a także infrastruktury służącej rozwojowi działalności gospodarczej oraz rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i przemysłowych, jak również rewitalizacji obiektów i obszarów powojkowych. Celem Priorytetu 3 Rozwój lokalny jest aktywizacja społeczna i gospodarcza obszarów zagrożonych marginalizacją i włączenia ich w procesy rozwojowe kraju i Europy. Cele cząstkowe obejmują między innymi:

1. Wykorzystanie możliwości związanych z realizacją inwestycji infrastrukturalnych, które mogą być współfinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiej Współpracy Terytorialnej,

2. Wykorzystanie możliwości wsparcia mieszkańców gminy Kołbaskowo w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
3. Wsparcie gminnych centrów, wpływających na ekonomiczną i społeczną aktywność terenów,
4. Zwiększenie możliwości zatrudnienia, edukacji i ochrony zdrowia dla społeczności gminnej, poprzez poprawę stanu infrastruktury,
5. Wykorzystanie potencjału turystycznego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego poprzez rozwój i poprawę stanu infrastruktury turystycznej, wypoczynkowej, a także obiektów kulturowych,
6. Zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych,
7. Tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw,
8. Poprawę jakości środowiska,
9. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców,
10. Zapobieganie problemom społecznym.

Aktywizacja obszarów znajdujących się w najgorszej sytuacji społeczno-ekonomicznej będzie promować udział i współpracę partnerów lokalnych, zarówno władz publicznych, jak i organizacji i związków społecznych, gospodarczych, organizacji pozarządowych przy rozwiązywaniu problemów rozwojowych. Wyzwolenie lokalnego potencjału przedsiębiorczości i zaangażowanie miejscowych instytucji i grup mieszkańców daje szansę przezwyciężenia trudności i właściwego wykorzystania pomocy zewnętrznej. W ramach priorytetu 3 przewidziana jest również rewitalizacja sakralnych obiektów zabytkowych, które znacząco przyczynią się do wzrostu atrakcyjności turystycznej terenów gminnych. W tym celu ważna jest ścisła współpraca z Niemcami z terenów przygranicznych w obszarach infrastruktura drogowa, turystyka, oświata, kultura.

Planuje się zdecydowane uaktywnienie terenów w Rosówku dla celów sportowych i rekreacyjnych. Dlatego też tak ważnym elementem w rozwoju turystyczno-rekreacyjnym jest budowa ścieżek rowerowych, jak również autodromów. Przewiduje się również budowę boisk sportowych (w tym m.in. w Będargowie).

Priorytet 4. Wzmacnianie rozwoju gospodarczego w Gminie

Celem realizacji Priorytetu 4 jest zdynamizowanie rozwoju gospodarczego Gminy, poprzez kształtowanie lepszych, bardziej sprzyjających prowadzeniu działalności gospodarczej warunków oraz zachęcanie i wspieranie do podejmowania nowych inwestycji. Cele cząstkowe Priorytetu 4 obejmują:

1. Ułatwienie procedur prowadzących do rozpoczęcia i rozszerzenia działalności gospodarczej,

2. Obsługa przez Gminę wszelkich możliwych zadań wspomagających rozwój przedsiębiorstw działających w Gminie,
3. Podejmowanie inwestycji innowacyjnych przez przedsiębiorstwa działające w Gminie,
4. Napływ nowych inwestorów spoza Gminy. Dlatego też przewiduje się uzbrojenie terenów inwestycyjnych w celów zwiększenia ich atrakcyjności.

Realizacja Priorytetu 4 jest, ściśle powiązana z realizacją Priorytetów 1, 2 i 3. Ponieważ rozwój gospodarczy uzależniony jest od zrównoważonego rozwoju infrastruktury zasobów ludzkich oraz rozwoju lokalnego, brak działań w którymkolwiek z tych obszarów odbije się negatywnie na rozwoju gospodarczym. Natomiast wzrost rozwoju gospodarczego, spowoduje wzrost zamożności oraz przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców Gminy.

Tabela 22. Projekty planowane do realizacji w ramach poszczególnych programów operacyjnych w Gminie Kołbaskowo

Lp.	Program	Uchwała z dnia/ (WPI)*	Nazwa projektu	Lata realizacji projektu	Pozycja w budżecie/WPI			Wartość całkowita projektu	Koszty kwalifikowane w ramach projektu	Źródła finansowania w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych	Planowane płatności w latach w ramach projektu			
					Dział	Rozdział	Paragraf				2008	2009	2010	po roku 2010
1	EWT, RPO WZ	VIII/75/07 09.07.2007	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Będargowie	2007-2008	921	92109	6050	562 820	535 370	OGÓŁEM	535 370,00	0	0	0
										środki UE	455 064,50	0	0	0
										środki JST	80 305,50	0	0	0
										inne środki	0	0	0	0
2	EWT, RPO WZ	VIII/75/07 09.07.2007	Budowa świetlicy wiejskiej w Barnisławiu	2006-2008	921	92109	6050	651 800	651 800	OGÓŁEM	651 800,00	0	0	0
										środki UE	554 030,00	0	0	0
										środki JST	97 770,00	0	0	0
										inne środki	0	0	0	0
3	EWT, RPO WZ		Gminne Centrum Kultury w Przecławiu	2007-2010	921	92109	6050	4 500 000	4 500 000	OGÓŁEM	0,00	2 000 000,00	2 500 000,00	0
										środki UE	0,00	1 700 000,00	2 125 000,00	0
										środki JST	0,00	300 000,00	375 000	0
										inne środki	0	0	0	0
	EWT, RPO WZ		Świetlice dla wsi	2008-2013	921	92109	6050	5 000 000	5 000 000	OGÓŁEM	0	800 000,00	800 000,00	3 400 000
										środki UE	0	680 000,00	680 000,00	2 890 000,00
										środki JST	0	120 000,00	120 000,00	510 000,00
										inne środki	0	0	0	0
4	RPO WZ	VIII/75/07 09.07.2007	Przebudowa dróg gminnych w Stobnie	2006-2008	600	60016	6050	3 029 042	3 002 812	OGÓŁEM	3 002 812,00	0	0	0
										środki UE	2 552 390,00	0	0	0
										środki JST	450 422,00	0	0	0
										inne środki	0,00	0	0	0
5	RPO WZ	VIII/75/07 09.07.2007	Przebudowa drogi gminnej w Będargowie	2006-2007	600	60016	6050	1 125 622	1 114 032	OGÓŁEM	1 114 032,00	0	0	0
										środki UE	946 927,00	0	0	0
										środki JST	167 105,00	0	0	0
										inne środki	0,00	0	0	0
6	RPO WZ	VIII/75/07 09.07.2007	Przebudowa drogi gminnej wraz z zatokami parkingowymi w miejscowości Przecław	2007-2008	600	60016	6050	1 318 000	1 318 000	OGÓŁEM	1 318 000,00	0	0	0
										środki UE	1 120 300,00	0	0	0
										środki JST	197 700,00	0	0	0
										inne środki	0	0	0	0
7	RPO WZ	VIII/75/07	Przebudowa drogi	2009-2010	600	60016	6050	2 500 000	2 500 000	OGÓŁEM	0	700 000,00	1 800 000,00	0

Lp.	Program	Uchwała z dnia/ (WPI)*	Nazwa projektu	Lata realizacji projektu	Pozycja w budżecie/WPI			Wartość całkowita projektu	Koszty kwalifikowane w ramach projektu	Źródła finansowania w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych	Planowane płatności w latach w ramach projektu			
					Dział	Rozdział	Paragraf				2008	2009	2010	po roku 2010
		09.07.2007	gminnej w m. Siadło-Dolne							środki UE	0	595 000,00	1 530 000,00	0
										środki JST	0	105 000,00	270 000,00	0
										inne środki	0	0	0	0
8	RPO WZ		Przebudowa drogi gminnej Kurów-Siadło-Dolne	2009-2010	600	60016	6050	4 000 000	4 000 000	OGÓŁEM	0	1 000 000,00	3 000 000,00	0
										środki UE	0	850 000,00	2 550 000,00	0
										środki JST	0	150 000,00	450 000,00	0
										inne środki	0	0	0	0
9	RPO WZ		Modernizacja dróg powiatowych w obszarach zabudowanych	2008-2013	600	60014	6050	10 000 000	10 000 000	OGÓŁEM	500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00	6 500 000,00
										środki UE	425 000,00	1 275 000,00	1 275 000,00	5 525 000,00
										środki JST	75 000,00	225 000,00	225 000,00	975 000,00
										inne środki	0	0	0	0
10	EWT, RPO WZ	VIII/75/07 09.07.2007	Budowa boiska szkolnego przy Zespole Placówek Oświatowych w Kołbaskowie	2007-2010	801	80101	6050	1 000 000	1 000 000	OGÓŁEM	0	1 000 000,00	0	0
										środki UE	0	850 000,00	0	0
										środki JST	0	150 000,00	0	0
										inne środki	0	0,00	0	0
11	EWT, RPO WZ		Budowa boisk gminnych	2009-2013	926	92695	6050	1 500 000	1 500 000	OGÓŁEM	0	300 000,00	300 000,00	900 000,00
										środki UE	0	255 000,00	255 000,00	765 000,00
										środki JST	0	45 000,00	45 000,00	135 000,00
										inne środki	0	0	0	0
12	EWT, RPO WZ		Program Rozwoju Turystyki, Sportu i Rekreacji dla Obszaru Metropolitarne w gminie Kołbaskowo							OGÓŁEM	0	0	0	0
										środki UE	0	0	0	0
										środki JST	0	0	0	0
										inne środki	0	0	0	0
13	EWT, RPO WZ		1. Ścieżki rowerowe szlakiem Orła Bielika	2008-2013	630	63095	6050	2 000 000	2 000 000	OGÓŁEM	0	560 000,00	360 000,00	880 000,00
										środki UE	0	475 000,00	306 000,00	748 000,00
										środki JST	0	85 000,00	54 000,00	132 000,00
										inne środki	0	0	0	0
14	EWT, RPO WZ		2. Szlak granitowych	2008-2013	630	63095	6050	2 000 000	2 000 000	OGÓŁEM	0	400 000,00	300 000,00	1 300 000,00
										środki UE	0	340 000,00	255 000,00	1 105 000,00

Lp.	Program	Uchwała z dnia/ (WPI)*	Nazwa projektu	Lata realizacji projektu	Pozycja w budżecie/WPI			Wartość całkowita projektu	Koszty kwalifikowane w ramach projektu	Źródła finansowania w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych	Planowane płatności w latach w ramach projektu			
					Dział	Rozdział	Paragraf				2008	2009	2010	po roku 2010
			kościół						środki JST	0	60 000,00	45 000,00	195 000,00	
									inne środki	0	0	0	0	
15	EWT, RPO WZ		3. Budowa pola golfowego	2008-2013	710	71095	6050	8 000 000	8 000 000	OGÓŁEM	0	8 000 000,00	0	0
									środki UE	0	6 800 000,00	0	0	
									środki JST	0	1 200 000,00	0	0	
									inne środki	0	0	0	0	
16	EWT, RPO WZ		4. Budowa Mariny w Moczyłach	2008-2013	630	63095	6050	4 000 000	4 000 000	OGÓŁEM	0	4 000 000,00	0	0
									środki UE	0	3 400 000,00	0	0	
									środki JST	0	600 000,00	0	0	
									inne środki	0	0	0	0	
17	EWT, RPO WZ		5. Modernizacja toru motocrossowo-rowerowo-rekreacyjnego w Rosówku	2008-2013	926	92695	6050	5 000 000	5 000 000	OGÓŁEM	0	150 000,00	500 000,00	4 249 500,00
									środki UE	0	127 500,00	425 000	3 612 000,00	
									środki JST	0	22 500,00	75 000	637 500	
									inne środki	0	0	0	0	
18	EWT, RPO WZ		Odbudowa i waloryzacja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego-kościół i cmentarze	2008-20013	921	92120	6050	3 700 000	3 700 000	OGÓŁEM	0	250 000,00	200 000,00	3 250 000,00
									środki UE	0	212 500,00	170 000	2 762 500	
									środki JST	0	37 500,00	30 000	487 500,00	
									inne środki	0	0	0	0	
19	EWT, RPO WZ		Uzbrojenie terenów przemysłowych	2009-2010	710	71095	6050	2 000 000	2 000 000	OGÓŁEM	0	500 000,00	500 000,00	1 000 000,00
									środki UE	0	425 000,00	425 000,00	850 000,00	
									środki JST	0	75 000,00	75 000,00	150 000,00	
									inne środki	0	0	0	0	
20	EWT, RPO WZ, POliŚ		Odbudowa urządzeń melioracyjnych	2008-2013	900	90005	6050	5 000 000	5 000 000	OGÓŁEM	0	300 000,00	1 000 000,00	3 200 000,00
									środki UE	0	255 000,00	850 000,00	2 720 000,00	
									środki JST	0	45 000,00	150 000,00	480 000,00	
									inne środki	0	0	0	0	
21	EWT, RPO WZ		Założenie terenów zielonych	2008-2013	900	90004	6050	2 400 000	2 400 000	OGÓŁEM	0	400 000,00	500 000,00	1 500 000,00
									środki UE	0	340 000,00	425 000	1 275 000	
									środki JST	0	60 000,00	75 000	225 000,00	

Lp.	Program	Uchwała z dnia/ (WPI)*	Nazwa projektu	Lata realizacji projektu	Pozycja w budżecie/WPI			Wartość całkowita projektu	Koszty kwalifikowane w ramach projektu	Źródła finansowania w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych	Planowane płatności w latach w ramach projektu			
					Dział	Rozdział	Paragraf				2008	2009	2010	po roku 2010
										inne środki	0	0	0	0
22	EWT, POiŚ	VIII/75/07 09.07.2007	Oświetlenie drogi Krajowej Nr 13 od m. Przeclaw do granicy administracyjnej m. Szczecina wraz z oświetleniem ścieżki rowerowej i chodnika na odcinku od granicy administracyjnej m. Szczecina do wjazdu na osiedle Zielone-Pole gm. Kołbaskowo	2006-2008	900	90015	6050	727 449	727 449	OGÓŁEM	727 449,00	0	0	0
										środki UE	618 332,00	0	0	0
										środki JST	109 117,00	0	0	0
										inne środki	0,00	0	0	0
23	EWT, RPO WZ, POiŚ		Budowa zbiornika retencyjnego wraz z przebudową głównych ciągów melioracyjnych w obrębie Ustowo, Warzymice, Przeclaw	2007-2009	900	90095	6050	1 350 000	3 000 000	OGÓŁEM	1 000 000,00	2 000 000,00	0	0
										środki UE	850 000,00	1 700 000	0	0
										środki JST	150 000,00	300 000	0	0
										inne środki	0,00		0	0
24	EWT, RPO WZ, POiŚ		Utylizacja odpadów zawierających azbest	2007-2009	900	90002	6050	1 500 000	1 500 000	OGÓŁEM	250 000,00	250 000,00	250 000,00	750 000,00
										środki UE	212 500,00	212 500,00	212 500,00	637 500,00
										środki JST	37 500,00	37 500,00	37 500,00	112 500,00
										inne środki	0	0	0	0
25	EWT, RPO WZ, POiŚ		Poprawa jakości wody poprzez likwidację rur azbestowo-cementowych i przebudowa systemu zasilania	2008-2013	900	90095	6050	6 500 000	6 500 000	OGÓŁEM	0	1 300 000,00	1 300 000,00	3 900 000,00
										środki UE	0	1 105 000,00	1 105 000,00	3 315 000,00
										środki JST	0	195 000,00	195 000,00	585 000,00
										inne środki	0		0	0
26	EWT, RPO WZ,		Modernizacja strażnicy OSP w	2008-2009	754	75412	6050	2 000 000	2 000 000	OGÓŁEM	0	1 500 000,00	500 000,00	0
										środki UE	0	1 275 000,00	425 000,00	0

Lp.	Program	Uchwała z dnia/ (WPI)*	Nazwa projektu	Lata realizacji projektu	Pozycja w budżecie/WPI			Wartość całkowita projektu	Koszty kwalifikowane w ramach projektu	Źródła finansowania w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych	Planowane płatności w latach w ramach projektu			
					Dział	Rozdział	Paragraf				2008	2009	2010	po roku 2010
	POiŚ		Kołbaskowie							środki JST	0	225 000,00	75 000,00	0
										inne środki	0	0	0	0
26	RPO WZ		Budownictwo socjalne	2008-2013	700	70095	6050	3 000 000	3 000 000	OGÓŁEM	0	500 000,00	500 000,00	2 000 000,00
										środki UE	0	425 000,00	425 000,00	1 700 000,00
										środki JST	0	75 000,00	75 000,00	300 000,00
										inne środki	0	0	0	0
27	EWT, RPO WZ	VIII/75/07 09.07.2007	Budowa Europejskiego Centrum Wsparcia Młodzieży w Przecławiu - Pawilon żywieniowy na nieruchomości ZS w Przecławiu	2004-2009	801	80101	6050	9 150 000	9 150 000	OGÓŁEM	5 450 000,00	3 700 000,00	0	0
										środki UE	4 632 500,00	3 145 000,00	0	0
										środki JST	817 500,00	555 000,00	0	0
										inne środki	0,00	0	0	0
28	EWT, RPO WZ	VIII/75/07 09.07.2007	Budowa Europejskiego Centrum Wsparcia Młodzieży-Przebudowa dla celów użytkowych poddasza i podcieni wraz ze zmianą sposobu użytkowania w istniejącym pawilonie dydaktycznym w Przecławiu	2004-2009	801	80101	6050	2 600 000	2 600 000,00	OGÓŁEM	2 600 000,00	0	0	0
										środki UE	2 210 000,00	0	0	0
										środki JST	390 000,00	0	0	0
										inne środki	0,00	0	0	0
29	RPO WZ	VIII/75/0709.07.2007	Budowa gimnazjum na nieruchomości Zespołu Szkół w Przecławiu	2004-2011	801	80010	6050	17 000 000	17 000 000	OGÓŁEM	0,00	3 000 000,00	11 000 000,00	3 000 000,00
										środki UE	0,00	2 550 000,00	9 350 000,00	2 550 000,00
										środki JST	0,00	450 000,00	1 650 000,00	450 000,00
										inne środki				
Razem										OGÓŁEM	17 149 463,00	33 310 000,00	26 010 000,00	32 429 500,00
										środki UE	14 577 043,50	28 312 500,00	22 108 500,00	27 565 000,00
										środki JST	2 572 419,50	4 997 500,00	3 901 500,00	4 864 500,00

Lp.	Program	Uchwała z dnia/ (WPI)*	Nazwa projektu	Lata realizacji projektu	Pozycja w budżecie/WPI			Wartość całkowita projektu	Koszty kwalifikowane w ramach projektu	Źródła finansowania w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych	Planowane płatności w latach w ramach projektu			
					Dział	Rozdział	Paragraf				2008	2009	2010	po roku 2010
									inne środki					

Źródło: Materiały z Urzędu Gminy Kolbaskowo

9. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KOŁBASKOWO

9.1. PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ PLANU

W zarządzaniu realizacją Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kołbaskowo uczestniczą głównie niżej wymienione podmioty.

9.1.1. Wójt Gminy

Wójt Gminy jest odpowiedzialny za wykonywanie uchwał Rady Gminy w sprawie przyjęcia i zmian Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kołbaskowo i programów realizacyjnych. W tym celu Wójt Gminy powołuje koordynatorów nadzorujących opracowanie i wdrażanie poszczególnych programów realizacyjnych.

9.1.2. Rada Gminy (RG)

Rada Gminy podejmuje uchwały w sprawach przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kołbaskowo, zatwierdzenia wskaźników realizacji celów szczegółowych i programów realizacyjnych. Rada Gminy ma wpisane w zakres swoich działań monitorowanie i kontrolowanie realizacji Planu Rozwoju Lokalnego i programów realizacyjnych oraz inicjowanie i opiniowanie zmian w jego zapisach.

9.1.3. Referat Inwestycji, Ładu Przestrzennego, Gospodarki Nieruchomościami i Promocji

Od maja 2007 roku w Urzędzie Gminy Kołbaskowo rozpoczął działalność Referat Inwestycji, Ładu Przestrzennego, Gospodarki Nieruchomościami i Promocji. Komórka ta jednocześnie stała się największą w Urzędzie, skupiając 6 pracowników, którzy do tej pory zajmowali samodzielne stanowiska.

Zmiany w organizacji pracy mają wpłynąć na wzrost efektywności i usprawnienie działań przy pozyskiwaniu pieniędzy z Unii Europejskiej. Referat będzie zajmować również takim sprawami, jak:

- ochrona środowiska, stan gminnych dróg, gospodarka wodna i leśnictwo,
- gospodarka nieruchomościami,
- programy gospodarcze, inwestycyjne i promocja,
- ład przestrzenny,
- gospodarka komunalna.

Należy zaznaczyć, że wszystkie prace analityczne, związane z działalnością Gminy, jak: studia wykonalności, projekty badawcze oraz techniczne zlecane są przez Gminę Kołbaskowo do firm zewnętrznych. Nowopowstała komórka ma przede wszystkim za zadanie scalać oraz koordynować prace zlecane na zewnątrz oraz realizować politykę Gminy w zakresach działalności opisanej w specyfikacji stanowiska.

9.2. WDRAŻANIE

Proces wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego będzie oparty na zasadach: jawności życia publicznego, personalnej odpowiedzialności za wykonywanie zadań oraz wieloletniego planowania. Plan Rozwoju Lokalnego będzie wdrażany przez wyznaczone do tego podmioty przy wykorzystywaniu różnych narzędzi.

9.2.1. Program Realizacyjny (Uchwała Rady Gminy)

Jest on narzędziem służącym do realizacji konkretnych celów szczegółowych w ramach określonej polityki branżowej. W obrębie programu realizowane są projekty, na które mogą składać się poszczególne zadania. Opis każdego programu musi określać, z podziałem na projekty, cele szczegółowe, które będzie realizował, zakres działań, koszt (całkowity lub roczny), źródła finansowania, jednostkę realizującą, współpracujące podmioty, koordynatora odpowiedzialnego za jego opracowanie i wykonywanie, wyznaczonego przez Wójta Gminy, oraz harmonogram realizacji. Ta sama procedura będzie stosowana do każdego projektu. Projekt obejmujący ten sam zakres działań może występować w obrębie tylko jednego programu. Rada Gminy uchwała przygotowany przez Wójta Gminy, we współpracy z tematycznie właściwą komisją Rady Gminy, projekt programu. Do czasu wejścia w życie dokumentu Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kołbaskowo uchwalone programy zostaną uzupełnione i poprawione zgodnie z niniejszymi założeniami. Każdy program prezentowany będzie także na stronie www.

9.2.2. Wieloletni Program Rozwoju Gminy Kołbaskowo - WPRGK (Uchwała Rady Gminy)

Będzie przygotowywany na okres ośmiu lat według uchwały o procedurze przygotowania i uchwalania WPRGK, którą przyjmie RG jako dokument kroczący aktualizowany w cyklu rocznym - kolejne edycje. Wieloletni Program Rozwoju Gminy Kołbaskowo zostanie opracowywany między innymi na podstawie Wieloletniej prognozy budżetowej, Informacji o stanie mienia komunalnego oraz Raportu o stanie Gminy. Częścią WPRGK jest Wieloletni program inwestycyjny (WPI), obejmujący wydatki planowane na inwestycje, wchodzące w skład przyjętych

przez Radę Gminy programów realizacyjnych z preferencją dla inwestycji przyczyniających się do realizacji priorytetowych celów szczegółowych. Preferowane są inwestycje, które uzyskały znaczące dofinansowanie zewnętrzne. Kolejne edycje WPRGK są uchwalane przez Radę Gminy w terminie sześciu tygodni po uchwaleniu budżetu. Pierwszy rok WPRGK jest wstępnym projektem budżetu na następny rok kalendarzowy. Zadaniowy charakter budżetu, obowiązujący obecnie dla wydatków majątkowych („twardych”), zostanie rozszerzony w kolejnych latach na określone w programach realizacyjnych tzw. zadania miękkie, stanowiąc nową jakość w zarządzaniu i funkcjonowaniu struktur samorządu Gminy. Wraz z projektem budżetu Wójt Gminy przedkłada Radzie Gminy Informację o stanie mienia komunalnego. WPRGK i Informacja prezentowane będą także na stronie www.

9.2.3. Wieloletnia Prognoza Budżetowa (materiał informacyjny Wójta Gminy)

Wraz z projektem rocznego budżetu gminy Wójt Gminy przedkłada Radzie Gminy wieloletnią prognozę budżetową, będącą dokumentem pomocniczym, wykorzystywanym do przygotowania budżetu i planowania strategicznego. Prognoza będzie oparta na analizie zdolności kredytowej Gminy, obejmującej także projekcję obsługi zobowiązań finansowych i możliwości zwiększenia wolnych środków na inwestycje (nadwyżki budżetowej). Prezentowana będzie także na stronie www.

9.2.4. Miejscowy Plan Zagospodarowania Gminy Kołbaskowo (uchwała Rady Gminy)

Miejscowy plan zagospodarowania Gminy Kołbaskowo będąc prawem miejscowym, ustala przeznaczenie i zasady gospodarowania terenami w gminie. Plan jest dokumentem o charakterze publicznym. Jego stanowienie i dokonywanie w nim zmian wymaga konsultacji osób, których prawa są regulowane tym planem. Podstawą do rozstrzygnięć planistycznych jest uchwała Rady Gminy w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kołbaskowo, będąca zobowiązaniem samorządu gminy wobec społeczności lokalnej, a sporządzana zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i polityką przestrzenną gminy.

9.3. FINANSOWANIE REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Finansowanie rozwoju Gminy Kołbaskowo podobnie jak realizacja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kołbaskowo tylko w niewielkim stopniu zależą od samorządu gminy. Gmina ma ograniczone narzędzia do bezpośredniego wspierania podmiotów gospodarczych, jednak poprzez kształtowanie przestrzeni, infrastruktury, rozwój zasobów ludzkich i zapewnienie bezpieczeństwa w

sferze społecznej tworzy warunki do rozwoju gospodarczego, przyciągania inwestorów i pobudzania przedsiębiorczości mieszkańców.

Utrzymanie wysokiego tempa rozwoju przy ograniczonych wolnych środkach budżetowych wymaga stosowania montażu finansowego opartego na partnerstwie publiczno-prywatnym i publiczno-publicznym, wspieranego stosowaniem zasad finansowania wydatków majątkowych ułatwiających pozyskanie środków bezzwrotnych i środków z funduszy celowych.

9.3.1. Budżetowe finansowanie wydatków majątkowych

Zarządzanie finansami Gminy znajdzie oparcie w wieloletnim planowaniu i ścisłej korelacji między rocznym budżetem, a Wieloletnim Programem Rozwoju Gminy Kołbaskowo. Alokacja środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie wydatków majątkowych, po uwzględnieniu spłaty istniejących zobowiązań, musi być zgodna z Wieloletnim Programem Rozwoju Gminy Kołbaskowo budowanym na podstawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kołbaskowo i przyjętych w niej priorytetów. Bezwzględny priorytet zyskują zadania dofinansowane ze środków pomocowych i funduszy zewnętrznych. Wydatki majątkowe będą pokrywane w możliwie największym stopniu z dochodów majątkowych i źródeł wsparcia zewnętrznego.

Najważniejsze zasady budżetowego finansowania wydatków majątkowych:

- wydatki majątkowe są finansowane w pierwszej kolejności ze środków bezzwrotnych,
- finansowanie wydatków majątkowych ze środków zwrotnych następuje głównie z pożyczek i kredytów preferencyjnych,
- przychody z prywatyzacji majątku służą finansowaniu wydatków majątkowych.

Najważniejsze kierunki podejmowanych działań:

- intensyfikacja dochodów z majątku Gminy (między innymi poprzez oszacowanie majątku zbywalnego Gminy),
- powiększanie nadwyżki operacyjnej budżetu w wyniku racjonalizacji wydatków bieżących,
- pozyskiwanie środków bezzwrotnych.

Maksymalne pułapy zadłużenia związanego z finansowaniem rozwoju Gminy będą uzależnione od poziomu wolnych środków własnych, bieżących kosztów obsługi istniejących zobowiązań, stanu zastawów, poręczeń itp., a także środków pozyskanych w ramach partnerstwa

publiczno-prywatnego oraz zdolności do pozyskania środków w ramach funduszy pomocowych i strukturalnych.

9.3.2. Pozabudżetowe finansowanie wydatków majątkowych

Partnerstwo publiczno-prywatne jest formą finansowania wydatków majątkowych (szczególnie infrastrukturalnych) przez długoterminowe zaangażowanie kapitału prywatnego. Wobec ustawowego ograniczenia zadłużenia jednostki samorządowej do poziomu 15% i 60% jej dochodów budżetowych oraz obecnego poziomu zobowiązań Gminy montaż finansowy z wykorzystaniem kapitału prywatnego, oprócz środków bezzwrotnych może stać się istotnym narzędziem przyspieszenia rozwoju Gminy Kołbaskowo.

Partnerstwo publiczno-publiczne jest formą finansowania zadań ponadlokalnych przez koncentrację środków publicznych (gminnych, wojewódzkich i centralnych). W najbliższej przyszłości stanie się jednym z najważniejszych źródeł środków na finansowanie przedsięwzięć infrastrukturalnych i innych inwestycji, ważnych z punktu widzenia rozwoju województwa i realizacji polityki regionalnej państwa. W celu nadania nowego impulsu w realizacji powstających projektów samorządowych na terenie Gminy Kołbaskowo należałoby wziąć pod uwagę skorzystanie z kredytów długoterminowych, głównie na finansowanie przedsięwzięć związanych z infrastrukturą, doradztwem, a także pomocą przy organizowaniu programów partnerstwa publiczno-prywatnego.

10. MONITOROWANIE I EWALUACJA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego na dwóch poziomach: programów realizacyjnych i celów szczegółowych.

10.1. MONITORING

Prowadzony będzie monitoring wskaźnikowy i społeczny (na podstawie wyników badania opinii, w tym SFPRL). Opracowane zostaną wskaźniki dla każdego celu szczegółowego i wszystkich programów realizacyjnych. Wskaźniki dla celów szczegółowych zostaną opracowane przez Wójta Gminy i uchwalone przez Radę Gminy. Dla programów realizacyjnych zostaną opracowane i uchwalone łącznie z każdym programem. Poziom osiągnięcia każdego celu szczegółowego będzie mierzony raz na dwa lata, poczynając od 2008 roku, a każdego programu realizacyjnego - na koniec każdego roku kalendarzowego po roku od uchwalenia przez Radę Gminy danego programu realizacyjnego. Określone zostaną poziomy wskaźników dla wszystkich celów szczegółowych i programów realizacyjnych, których osiągnięcie jest przewidywane w latach: 2010, 2015. Określony system wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji wywołuje zgodny z nim system monitorowania i oceny (ewaluacji) całego dokumentu. Monitoring i ewaluacja polegają na dokonywaniu okresowej oceny stopnia realizacji planów odnowy poszczególnych miejscowości i wprowadzeniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy gminy.

Wprowadzenie systemu monitoringu i ewaluacji pomoże rozwiązać problem dezaktualizacji założeń Planu Rozwoju Lokalnego, wynikających ze zmieniających się warunków działania samorządu, prawodawstwa i innych czynników mogących deformować zasadność podejmowanych działań w ramach niniejszego dokumentu.

Monitoring prowadzony będzie wyłącznie na podstawie stopnia osiągnięcia podstawowych wskaźników produktu i rezultatu Planu Rozwoju Lokalnego.

Sposoby monitorowania:

Monitoring – śledzenie, czyli ocena realizacji Planu Rozwoju Lokalnego, odbywać się będzie na poziomie oceny realizacji poszczególnych wskaźników produktu i rezultatów:

- Bieżąca ocena powinna pozwolić na natychmiastowe dostosowanie działań lub ich elementów do zmieniających się warunków zewnętrznych (np. inne źródła finansowania, przesunięcie harmonogramu realizacji, czy zmiana zadań);
- Proponuje się, aby bieżąca ocena realizacji Planu Rozwoju Lokalnego (monitoring) odbywała się raz do roku;

- Sprawozdania z realizacji Planu Rozwoju Lokalnego będą składane do Rady Gminy.

10.2. EWALUACJA

Na poziomie Planu Rozwoju Lokalnego pomiar wskaźników produktu będzie prowadzony w ramach sprawozdawczości z realizacji poszczególnych projektów, a następnie dokonana będzie zbiorcza ocena projektów ujętych w Planie. Plan Rozwoju Lokalnego zawiera konkretne zadania do realizacji w wyznaczonych obszarach.

SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura użytków rolnych w Gminie Kołbaskowo	11
Tabela 2. Struktura władania gruntami leśnymi w Gminie Kołbaskowo	11
Tabela 3. Wykaz wodociągów na terenie gminy Kołbaskowo	14
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Kołbaskowo ogółem (dane za rok 2006)	16
Tabela 5. Mieszkania według zamieszkania, przeznaczenia i rodzaju podmiotów będących ich właścicielami	17
Tabela 6. Baza noclegowa i gastronomiczna w gminie Kołbaskowo – ujęcie syntetyczne	19
Tabela 7. Charakterystyka gospodarstw rolnych	29
Tabela 8. Porównanie stanu gospodarstw rolnych prowadzących działalność pozarolniczą	29
Tabela 9. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych	30
Tabela 10. Ludność według płci i wieku	31
Tabela 11. Zestawienie uczniów i absolwentów szkół podstawowych w Gminie Kołbaskowo	31
Tabela 12. Bezrobocie w powiecie polickim z podziałem na wykształcenie	33
Tabela 13. Bezrobocie w powiecie polickim – zestawienie miesięczne	33
Tabela 14. Bezrobocie w Gminie Kołbaskowo – zestawienie miesięczne	33
Tabela 15. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku w powiecie polickim	34
Tabela 16. Wydatki budżetowe według działów klasyfikacji budżetowej	40
Tabela 17. Analiza SWOT – zewnętrzne uwarunkowania Gminy Kołbaskowo	47
Tabela 18. Analiza SWOT – wewnętrzne uwarunkowania Gminy Kołbaskowo	48
Tabela 19. Analiza SWOT – sfera gospodarcza Gminy Kołbaskowo	49
Tabela 20. Analiza SWOT – infrastruktura techniczna Gminy Kołbaskowo	50
Tabela 21. Wyniki badań ankietowych mieszkańców Gminy Kołbaskowo (w kolejnych pytaniach ankietowani oceniali realizację zadań gminy w skali 0-6, następnie wyliczono średnią dla poszczególnych odpowiedzi, w ramach danej grupy)	51
Tabela 22. Projekty planowane do realizacji w ramach poszczególnych programów operacyjnych w Gminie Kołbaskowo	58